

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَّ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ

ریاضی

پایه هشتم

دوره اول متوسطه پیش حرفه ای

وزارت آموزش و پرورش
سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

نام کتاب: ریاضی پایه هشتم دوره اول متوسطه پیش حرفه‌ای - کد: ۵۸۰۵۱

پدیدآورنده: سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور

مدیریت برنامه‌ریزی و تألیف: معاونت برنامه‌ریزی آموزشی و توان‌بخشی، گروه برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دوره اول و دوم متوسطه حرفه‌ای

شناسه افزوده تألیف: نازلی مشایخی، ربابه ریاضی، احمد مطلبی‌ورکانی و مهری آگاهی (اعضای گروه تألیف)

مدیریت آماده‌سازی هنری: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

شناسه افزوده آماده‌سازی: احمد رضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری‌یونسی (مدیر هنری) - محمد عباسی (طراح گرافیک، طراح جلد و صفحه‌آرا) - زهره بیگدلو و امیر خالقی (تصویرگر) - راحله زادفتح‌اله (امور فنی و رایانه‌ای)

نشانی سازمان: تهران - خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱ - دورنگار: ۹۲۶۶-۸۸۳۰ - کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

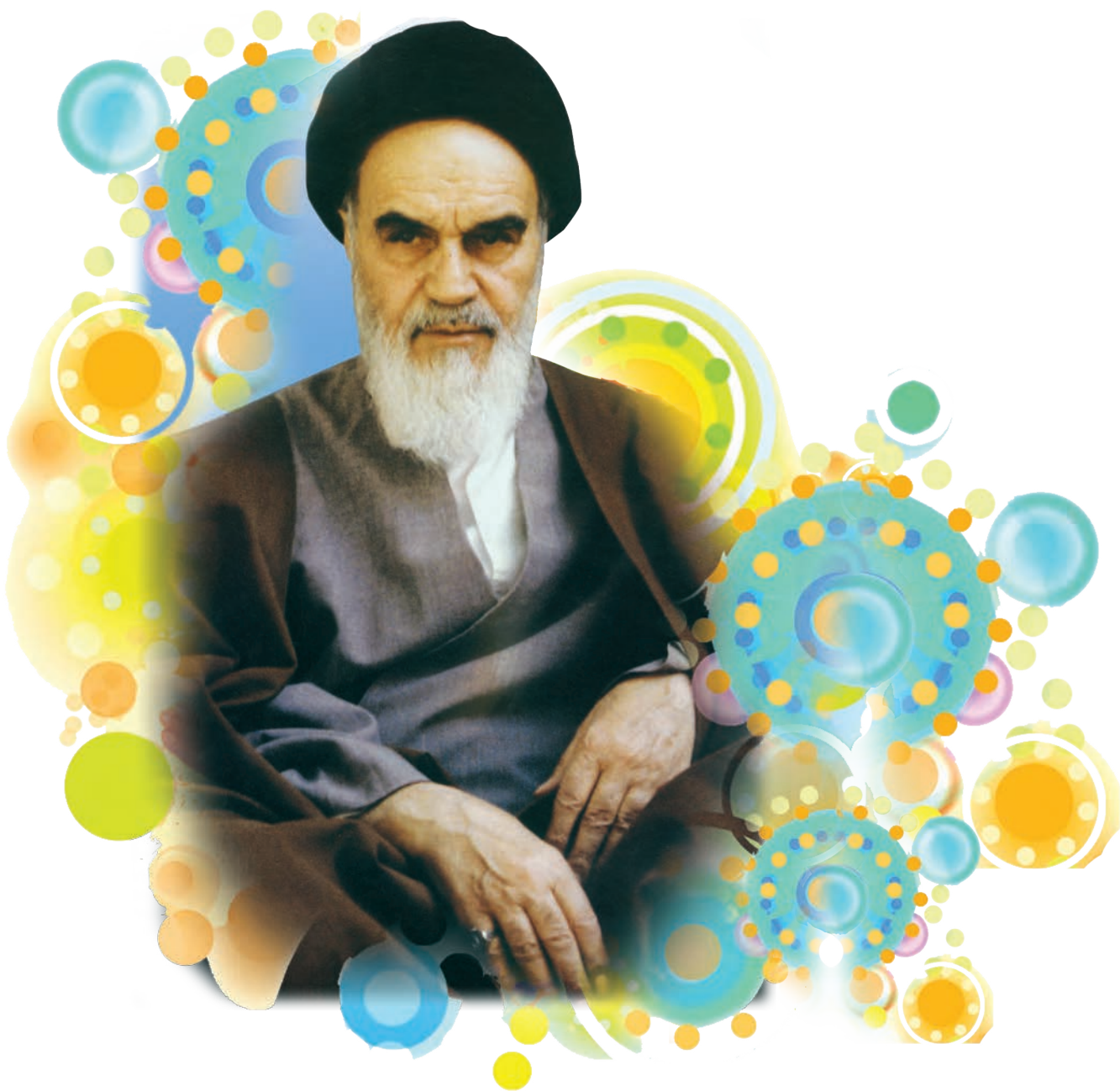
ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (دارو پخش) تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۱۳۹-۳۷۵۱۵

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ: چهارم ۱۳۹۹

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir مراجعه نمایید.

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

تعلیم و تعلّم عبادت است.

امام خمینی «قُدّس سرُّه»

فهرست

اندازه گیری زمان

تقویم	۱
ساعت	۵۳

خواندن و نوشتن اعداد

عدد نویسی	۹
مقایسه اعداد	۳۷
اعداد لاتین	۳۱
شمارش ۵۰۰۰ تا ۵۰۰۰	۲۸
اعداد زوج و فرد	۷۱

پول

پول	۸۰
-----	----

تقارن

تقارن	۲۵
-------	----

چهار عمل اصلی

جمع دو عدد	۴۳
جمع ذهنی ۱	۶۲
جمع ۳ عدد	۶۴
جمع ذهنی ۲	۷۵

فهرست

چهار عمل اصلی

۸۸	تفریق دو عدد ۳ رقمی .....
۸۹	تفریق ذهنی .....
۱۰۳	چند برابر .....
۴۹	جمع ۲ عدد با ماشین حساب .....
۷۸	جمع ۳ عدد با ماشین حساب .....
۹۲	تفریق با ماشین حساب .....
۱۰۶	ضرب با ماشین حساب .....
۱۰۸	تقسیم با ماشین حساب .....

اندازه گیری

۶۷	اندازه گیری طول .....
۹۵	اندازه گیری جرم - کیلوگرم .....
۱۱۱	محیط مربع .....

مسئله

۴۸	مسئله .....
۶۶	مسئله .....
۱۱۰	مسئله .....
۱۱۴	مسئله .....

تمرین های دوره ای

۵۱	تمرین های دوره ای ۱ .....
۸۵	تمرین های دوره ای ۲ .....
۱۱۶	تمرین های دوره ای ۳ .....

باسمه تعالی

فرایند تولید برنامه‌ی درسی مجموعه فعالیت‌های نظام‌مند و طرح‌ریزی شده‌ای است، که تلاش دارد ابعاد چهارگانه زیر نظام برنامه درسی (طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی) را در یک بافت منسجم و هماهنگ با غایت و اهداف نظام تعلیم و تربیت رسمی سامان‌دهی نماید.

در تدوین محتوای کتب دانش‌آموزان با نیازهای ویژه که بخشی از فرایند برنامه‌ریزی درسی است، سعی شده تا ملاحظات ساحت‌های تربیتی حاکم بر فلسفه تعلیم و تربیت که ناظر بر رشد و توان‌مندی دانش‌آموزان برای درک و فهم دانش پایه و عمومی، کسب مهارت‌های دانش‌افزایی، به کارگیری شیوه تفکر علمی و منطقی، توان تفکر انتقادی آمادگی جهت بروز خلاقیت و نوآوری و نیز کسب دانش، بینش و تفکر فناورانه برای بهبود کیفیت زندگی است، مورد توجه قرار گیرد. این محتوا با فراهم نمودن فرصت‌های مناسب برنامه درسی ضمن تأکید بر انعطاف در عین ثبات و همه جانبه‌نگری و توجه به هویت ویژه متریان با نیازهای خاص، زمینه‌ساز دست‌یابی دانش‌آموزان به کسب شایستگی‌های لازم (توان‌مندی‌ها، مهارت‌ها) می‌باشد.

امید است این محتوا در تحقق اهداف مؤثر باشد و معلمان عزیز و گرامی با بهره‌گیری از این کتاب بتوانند فراگیران را در دستیابی به صلاحیت‌های فردی و اجتماعی یاری نمایند.

این کار بزرگ حاصل همکاری صمیمانه کارشناسان سازمان آموزش و پرورش کودکان استثنایی و گروه‌های تألیف کتاب‌های درسی می‌باشد، شایسته است از تلاش و مساعی تمامی این عزیزان و همکاران سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت متبوع که در مراحل چاپ و آماده‌سازی ماریاری داده‌اند، تقدیر و تشکر نمایم.

در اینجا از همه همکاران و صاحب نظران درخواست می‌نمایم، تا نظرات و پیشنهادها را در خصوص این محتوا به این سازمان منعکس نمایند.

معاون وزیر و رئیس سازمان
آموزش و پرورش استثنایی کشور

سخنی با معلم

هدف از آموزش ریاضی انتقال مفاهیم، مهارت‌ها و دانشی است که مبنا و پایه‌ی سازگاری شناختی و اجتماعی دانش‌آموزان شود. لذا در تدوین اهداف و محتوای این کتاب به ارائه مفاهیمی تأکید شده است که دانش‌آموزان بتوانند در زندگی روزمره و برای بهتر زیستن از آن بهره‌جویند.

برای اجرای بهتر آموزش، توجه دبیران محترم را به نکات ذیل جلب می‌کنیم:

الف) ساختار کتاب

ساختار کتاب ریاضی براساس موارد زیر طراحی شده است:

۱- **تصویر عنوانی:** هر درس (مفهوم) با تصویری برگرفته از نمونه‌های کاربردی موضوع آن درس آغاز می‌شود. همکاران گرامی قبل از آموزش مفاهیم درس جدید، می‌توانند از این تصاویر برای جلب توجه دانش‌آموزان و ایجاد انگیزه و آمادگی ذهنی آنان به منظور ورود به درس جدید استفاده کنند.

۲- **آیا می‌دانید:** در صفحه عنوانی مطالبی جهت افزایش و تقویت اطلاعات عمومی دانش‌آموزان ارائه گردیده است، از این بخش ارزشیابی به عمل نمی‌آید.

۳- **تاریخ:** در ابتدای آموزش مفاهیم و برخی از تمرین‌ها، «واژه تاریخ» نوشته شده است که ضروری است دانش‌آموزان تاریخ آن روز را در جای خالی بنویسند.

۴- **یادآوری:** هدف از تمرینات یادآوری، توجه به مطالب پیش‌نیازی است که لازم است دانش‌آموز برای آموزش موضوع جدید آنها را فرا گرفته باشد، برخی از این تمرین‌ها نیز به منظور توسعه تجربیات دانش‌آموزان در مفهوم مورد نظر می‌باشد.

۵- **مطالب جدید:** پس از یادآوری و ارزشیابی از پیش‌دانسته‌های دانش‌آموزان، مفاهیم جدید مطرح گردیده است و تا حد امکان تلاش در این بوده است که دانش‌آموز با هدایت مربی به طور فعال در فرآیند یاددهی - یادگیری مشارکت داشته باشد. در این بخش تمرین‌هایی نیز جهت تسلط و تثبیت یادگیری دانش‌آموزان ارائه گردیده است.

۶- **تمرین:** هدف از تمرین‌های ارائه شده، تکمیل یادگیری و رفع اشکالات احتمالی دانش‌آموزان در فضای کلاس درس است.

۷- **مسئله:** در حال حاضر آموزش ریاضیات به دانش‌آموزان با نیازهای ویژه از انتقال مفاهیم ساده و عمومی به سمت حل مسائل کاربردی تغییر کرده است. حل مسئله از اهداف مهارتی مهم در آموزش ریاضیات است. لذا این فعالیت به منظور کاربردی نمودن آموزش‌های ریاضی در زندگی روزمره می‌باشد.

۸- **فعالیت و ریاضی در زندگی من:** محیط پیرامون دانش‌آموز فرصت‌های مناسبی را برای تلفیق ریاضیات با زندگی دانش‌آموز فراهم می‌آورد. لذا هدف از تمرین‌های این بخش تأکید بر کاربرد مفاهیم و موضوعات ریاضی، در زندگی دانش‌آموز است.

۹- **بازی و ریاضی:** به منظور ایجاد رغبت و انگیزه بیشتر در دانش‌آموزان، در برخی از موضوعات آموزشی فعالیت‌هایی در قالب بازی طراحی شده است.

۱۰- **تمرین‌های دوره‌ای:** به منظور مرور آموخته‌های دانش‌آموزان ۳ تمرین دوره‌ای در کتاب تدوین شده است. این تمرینات بیشتر به صورت کاربرد آموخته‌های دانش‌آموز در زندگی روزمره طراحی شده است.

ب) روش‌های تدریس:

با توجه به رویکردهای نوین آموزشی، در فعالیت‌های یاددهی - یادگیری از روش‌هایی استفاده می‌شود که دانش‌آموز نقش فعالی در این فرایند ایفا نماید. همچنین باید بر روش‌هایی تأکید شود که دانش‌آموز بتواند مطلب آموخته شده را تعمیم داده و در موقعیت‌های مختلف به کار گیرد. بنابراین تأکید بر آموزش عینی و ملموس، استفاده از وسایل کمک آموزشی، به کارگیری مفاهیم و روابط عددی در سایر دروس، حرفه‌ها و به طور کلی در زندگی روزمره می‌باشد. برای تحقق این امر ابتکار و

خلاقیت معلم نقش به سزایی دارد. روش‌هایی مانند ایفای نقش استفاده از تجربه‌ها و مشاهدات عینی، بحث گروهی، روش نمایشی و... از جمله روش‌هایی هستند که در آموزش ریاضی می‌توان استفاده کرد. البته باید توجه داشت که جدا کردن روش‌ها از یکدیگر فقط برای مطالعه آن‌هاست و معمولاً هنگام تدریس از مجموعه‌ای از روش‌ها استفاده می‌شود.

ج: ارزشیابی

با توجه به ساختار کتاب ریاضی علاوه بر آزمون کتبی، ارزشیابی از مهارت‌ها و به عبارتی ارزشیابی عملی مورد تاکید می‌باشد. بارم ارزش یابی پایانی درس ریاضی ۱۲ نمره کتبی و ۸ نمره عملی است. در ارزشیابی مستمر درس ریاضی باید به فعالیت‌های کلاسی دانش‌آموز، تکالیف درسی، فعالیت‌های خارج از کلاس و امتحانات کلاسی توجه شود.

آرزمون‌دیم تدوین و تالیف این کتاب برای دانش‌آموزان مفید واقع گردد. از همکاران گرامی و صاحب‌نظران تقاضا داریم، با نظرات سازنده‌ی خود ما را از کاستی‌های کتاب آگاه نموده تا در چاپ های بعدی مورد لحاظ قرار گیرد.

تاریخ

مانند نمونه، مهلت هر قبض را بنویسید.

[illegible]

مهلت پرداخت: ۱۴ شهریور ۹۴

[illegible]

مهلت پرداخت :

[illegible]

مهلت پرداخت :

تمرین

با توجه به نمونه، در جاهای خالی عدد یا کلمه مناسب بنویسید.

مانند نمونه : با توجه به تاریخ تولید و تاریخ مصرف (انقضاء) هر کالا، جاهای خالی را کامل کنید.

تاریخ تولید: ۹۴/۲/۱۵
تاریخ مصرف: ۹۴/۸/۱۵

تاریخ مصرف: ۹۴/آبان/۹۴

تاریخ تولید: ۹۴/۱۲/۲۰
تاریخ مصرف: ۹۶/۱۲/۲۰

تاریخ تولید: .....

تاریخ تولید: ۹۵/۱۰/۱۷
تاریخ انقضاء: ۹۵/۱۰/۲۰

تاریخ انقضاء: .....

تاریخ تولید: ۹۲/۴/۳
تاریخ مصرف: ۹۲/۱۰/۱۸

تاریخ تولید: .....

با توجه به تقویم صفحه قبل و مانند نمونه ها، به پرسش ها پاسخ دهید.

یکشنبه

روز اول فروردین را نشان دهید. اول فرودین چه روزی است؟

● روز ۳۰ فروردین را نشان دهید. ۳۰ فروردین چه روزی است؟ .....

● روز ۲۵ خرداد را نشان دهید. ۲۵ خرداد چه روزی است؟ .....

در ماه اسفند به جز روزهای جمعه، چه روزهایی تعطیل است؟ به چه مناسبتی؟

شهادت حضرت فاطمه (س)

پنجشنبه ۱۲ اسفند

روز ملی شدن صنعت نفت ایران

یکشنبه ۲۹ اسفند

- در ماه آذر به جز روزهای جمعه چه روزهایی تعطیل است؟ به چه مناسبتی؟

فعالیت

با توجه به تقویم امسال :

- امسال سال ..... است.

- روز ۱۵ دی را نشان دهید. ۱۵ دی چه روزی است؟ .....

- روز ۳۱ اردیبهشت را نشان دهید. ۳۱ اردیبهشت چه روزی است؟ .....

با استفاده از تقویم، جاهای خالی را کامل کنید.
روز دانش آموز ۱۳ آبان است.

روز جهانی معلولین ..... آذر است.

روز طبیعت ..... فروردین است.
در مورد هر یک از مناسبت ها گفتگو کنید.

فعالیت

اکنون چه ماهی است؟
با توجه به تقویم امسال، مناسبت های مهم این ماه را بنویسید.

تاریخ تولد نرگس ۷۴/۷/۵ است. با توجه به تقویم سال ۱۳۹۵ روز تولد او دو شنبه است.
شما هم مانند نمونه بالا، جاهای خالی را کامل کنید.

تاریخ تولد من ..... است.

امسال روز تولد من ..... است.

تاریخ تولد مادرم ..... است.

امسال روز تولد مادرم ..... است.

تاریخ تولد پدرم ..... است.

امسال روز تولد پدرم ..... است.

تولد شما در چه ماهی است؟

چند نفر از هم کلاسی های شما در همین ماه به دنیا آمده اند؟

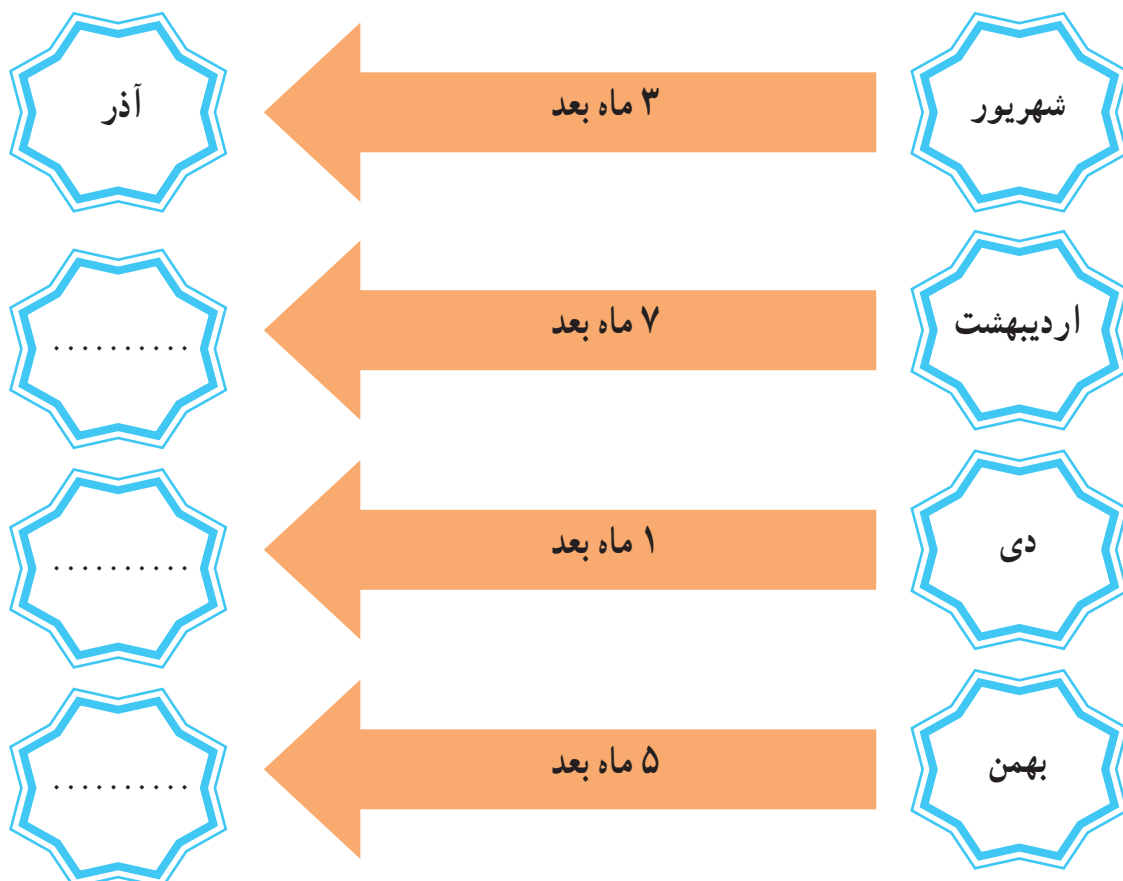
ریاضی در
زندگی من

تیر و مرداد

در ماه **خرداد** امتحانات رضا تمام می‌شود.
 پدر به او گفت؛ آنها ۲ ماه بعد از تمام شدن امتحانات به سفر می‌روند.
 رضا فکر کرد و گفت :
 یک ماه بعد از خرداد؛ می‌شود تیر،
 دو ماه بعد از خرداد می‌شود؛ مرداد.

مانند نمونه، جاهای خالی را کامل کنید.

اکنون در چه ماهی هستیم؟

۴ ماه بعد می‌شود، ماه .....

مانند نمونه تمرین های زیر را انجام دهید.

۱- این بیسکویت در ماه فروردین تولید شده است.

مدت مصرف آن تا ۵ ماه بعد است؛ یعنی ماه **شهریور**

۲- آقای اکبری در ماه آبان، سفارش ساخت یک کتابخانه چوبی را داده است.

نجار به او گفت ۲ ماه دیگر کتابخانه آماده می شود؛ یعنی ماه .....

۳- در ماه خرداد اردوی تیم کشتی شروع شد.

مسابقات باشگاهی سه ماه دیگر شروع می شود؛ یعنی ماه .....

به تصاویر زیر نگاه کنید و مانند نمونه جاهای خالی را پر کنید.

تاریخ تولید : تیر ماه

تاریخ مصرف : آبان ماه

تاریخ تولید : ۹۵/۴/۲

تاریخ مصرف : ۴ ماه پس از تولید

تاریخ تولید : ۹۵/۵/۳

تاریخ مصرف : ۱ ماه پس از تولید

تاریخ تولید : .....

تاریخ مصرف : .....

تاریخ تولید : .....

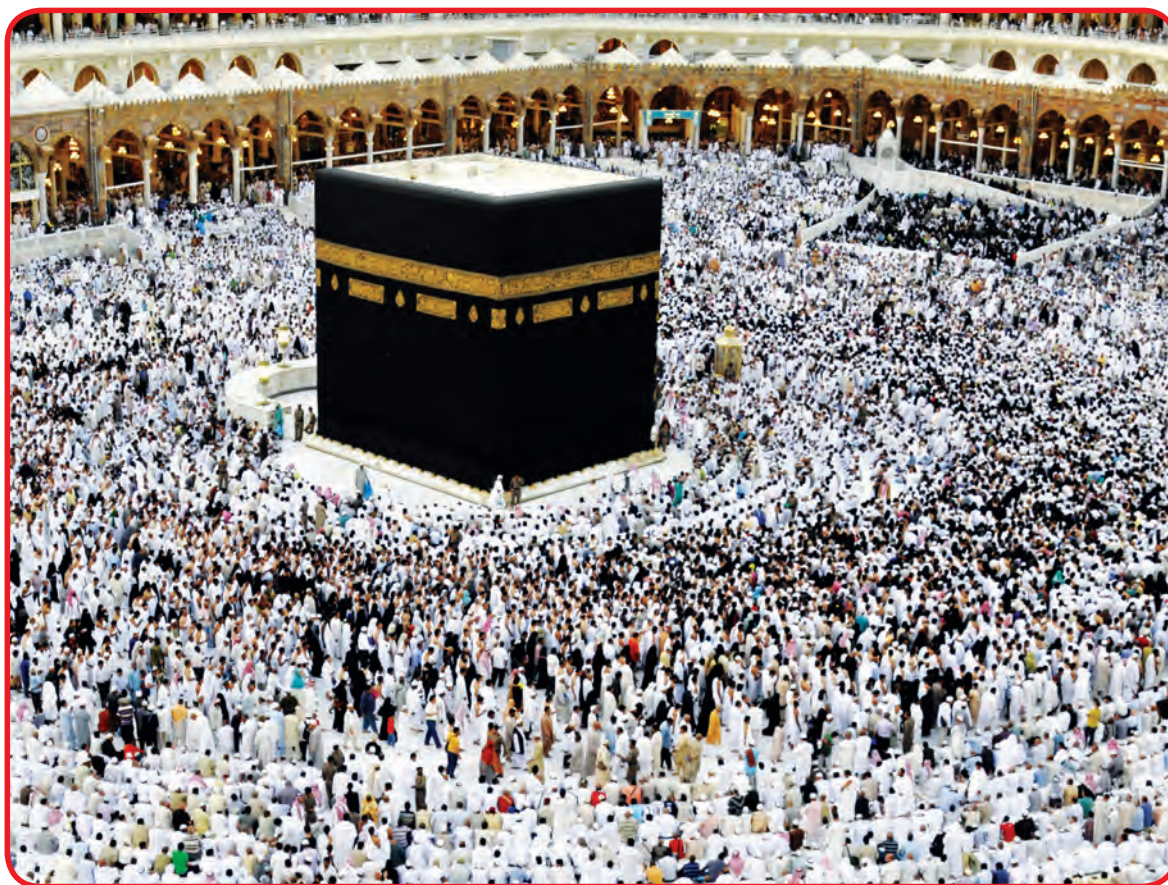
تاریخ مصرف : .....

تاریخ تولید : ۹۵/۷/۲

تاریخ مصرف : ۵ ماه پس از تولید

عدد نویسی

در سال ۱۳۹۳

آیا می دانید؟
۲۰۸۵/۲۳۸ نفر از مسلمانان جهان در مراسم حج واجب شرکت کردند.

تاریخ .....

مانند نمونه، عددی را که در جدول آمده است به رقم و به حروف بنویسید.

به رقم: ۳۴۸/۹۰۲

به حروف: سیصد و چهل و هشت هزار و نهصد و دو

هزار					
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
۳	۴	۸	۹	۰	۲

هزار					
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
۹	۰	۰	۳	۵	۴

هزار					
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
۵	۷	۱	۶	۰	۰

هزار					
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
۱	۶	۰	۰	۰	۲

به رقم: .....

به حروف: .....

به رقم: .....

به حروف: .....

به رقم: .....

به حروف: .....

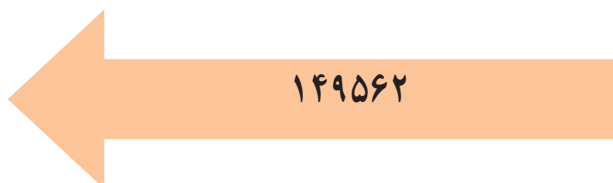
مانند نمونه هر عدد را داخل جدول بگذارید و سپس به حروف بنویسید.

هزار	
۵۲	۳۴۸

به حروف : پنجاه و دو هزار و سیصد و چهل و هشت.

هزار	

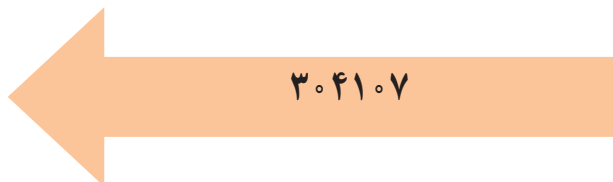
..... به حروف :

هزار	

..... به حروف :

هزار	

..... به حروف :

تمرین

عدد نوشته شده روی این پول را به رقم و حروف بنویسید.

رقم : ..... ریال

حروف : ..... ریال

مبلغ قابل پرداخت قبض گاز دبستان پیام را به حروف بنویسید.

شماره مشتری	۰۹۰۲۰۲۴۹۷۳۹۳
شماره سرویس	۰۷۴۲۲۲
شماره قبض	۲۲۹۷۳۰۲۰۹۳۹
شماره پرداخت	۱۸۲۵۰۷۴۸۵
مبلغ قابل پرداخت	۹۳/۰۳/۲۲
مبلغ قابل پرداخت	۹۳/۰۳/۲۲
مبلغ به حروف	۹۸۲۵۰۰ ریال

شماره مشتری	۱۲۵۷۷۷۱
شماره سرویس	۰۷۴۲۲۲
شماره قبض	۲۲۹۷۳۰۲۰۹۳۹
شماره پرداخت	۱۸۲۵۰۷۴۸۵
مبلغ قابل پرداخت	۹۳/۰۳/۲۲
مبلغ قابل پرداخت	۹۳/۰۳/۲۲
مبلغ به حروف	۹۸۲۵۰۰ ریال

شماره مشتری	۰۹۰۲۰۲۴۹۷۳۹۳
شماره سرویس	۰۷۴۲۲۲
شماره قبض	۲۲۹۷۳۰۲۰۹۳۹
شماره پرداخت	۱۸۲۵۰۷۴۸۵
مبلغ قابل پرداخت	۹۳/۰۳/۲۲
مبلغ قابل پرداخت	۹۳/۰۳/۲۲
مبلغ به حروف	۹۸۲۵۰۰ ریال

به حروف : .....

قیمت هر یک از اجناس زیر را به حروف بنویسید.

۸۵۰۰۰۰ ریال

به حروف : .....

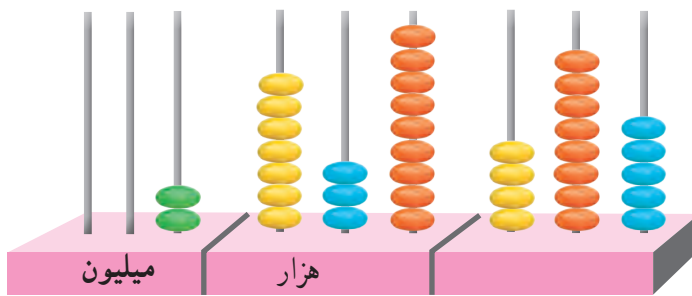
۶۵۴۰۰۰ ریال

به حروف : .....

گفتگو کنید

خواندن و نوشتن اعداد در زندگی چه کاربردی دارد؟

به عددی که چرتکه نشان می دهد توجه کنید.

عددی را که چرتکه نشان می دهد در جدول بنویسید.

میلیون			هزار					
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان

عدد را از جدول خارج کنید.

می توانید این عدد را بخوانید

برای خواندن این عدد، سه رقم، سه رقم از سمت راست جدا می کنیم :

/ هزار / میلیون

۲ ، ۷۳۹ ، ۴۸۵

می خوانیم :

۲ میلیون و ۷۳۹ هزار و ۴۸۵

می نویسیم :

دو میلیون و هفت صد و سی و نه هزار و چهارصد و هشتاد و پنج

بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰ جمعیت شهر مشهد ۲۷۴۹/۳۷۴ نفر است.

میلیون			هزار		
		۲	۷	۴	۹

به رقم : ۲۷۴۹/۳۷۴

به حروف : دو میلیون و هفتصد و چهل و نه هزار و سیصد و هفتاد و چهار

عددی را که هر جدول نشان می‌دهد، بخوانید و بنویسید.

میلیون			هزار		
		۱	۹	۵	۰

به رقم : .....

به حروف : .....

میلیون			هزار		
		۵	۴	۲	۰

به رقم : .....

به حروف : .....

تمرین

مانند نمونه عددها را در جدول بگذارید. سپس آن ها را بخوانید و به حروف بنویسید.

میلیون			هزار					
		۸	۰	۲	۳	۰	۶	۰

۸۰۲۳۰۶۰

به حروف : هشت میلیون و بیست و سه هزار و شصت

میلیون			هزار					

۲۱۰۹۷۵۰

به حروف : .....

میلیون			هزار					

۶۸۴۹۰۰۰

به حروف : .....

میلیون			هزار					

۹۳۷۲۲۰۰

به حروف : .....

میلیون			هزار					

۵۰۰۰۱۱۳

به حروف : .....

تمرین

مانند نمونه عددی را که هر جدول نشان می‌دهد بخوانید و بنویسید.

میلیون	هزار	
۳	۲۴۸	۱۰۹

به رقم : ۳۲۴۸۱۰۹

به حروف : سه میلیون و دویست و چهل و هشت هزار

و صد و نه

میلیون	هزار	
۱	۴۰۷	۶۵۰

به رقم : .....

به حروف : .....

میلیون	هزار	
۷	۳۴۹	۹۰۰

به رقم : .....

به حروف : .....

میلیون	هزار	
۹	۸۰۰	۵۱۶

به رقم : .....

به حروف : .....

مانند نمونه هر عدد را در جدول بگذارید، سپس آن را بخوانید و به حروف بنویسید.

میلیون	هزار	
۲	۱۷۹	۴۰۶

۲۱۷۹۴۰۶

به حروف : دو میلیون و صد و هفتاد و نه هزار و چهارصد و شش.

میلیون	هزار	

۶۳۰۵۸۱۶

به حروف : .....

میلیون	هزار	

۴۹۰۰۱۲۰

به حروف : .....

میلیون	هزار	

۹۹۹۹۸۰۰

به حروف : .....

۴ میلیون

طبقه ی «میلیون» عدد ۴۹۰۷۸۲۳ را در جدول بگذارید و بخوانید.

میلیون	هزار	
۴		

طبقه ی «میلیون» عدد ۷۶۲۰۹۵۰ را در جدول بگذارید و بخوانید.

میلیون	هزار	

طبقه ی «هزار» عدد ۹۳۰۰۶۱۱ را در جدول بگذارید و بخوانید.

میلیون	هزار	

طبقه ی «هزار» عدد ۲۳۹۰۴۲۰ کدام است؟ علامت بزنید.

☐

(ج) ۲

☐

(ب) ۳۹۰

☐

(الف) ۴۲۰

طبقه ی «میلیون» عدد ۵۶۰۰۷۰۷ کدام است؟ علامت بزنید.

☐

(ج) ۵

☐

(ب) ۷۰۷

☐

(الف) ۶۰۰

مانند نمونه، با توجه به هر عدد، جاهای خالی را کامل کنید.

۳۰۲۷۴۸۰

سه میلیون و بیست و هفت هزار و چهارصد و هشتاد

۵۳۹۶۴۳۲

..... میلیون و ..... هزار و .....

۷۶۰۴۱۹۵

..... میلیون و ..... هزار و .....

۹۰۷۸۳۶۴

..... میلیون و ..... هزار و .....

۱۸۵۴۰۰۰ ریال

..... میلیون و ..... هزار ریال.

عددهای زیر، جمعیت بعضی از استان ها را در سرشماری سال ۱۳۹۰ نشان می دهد. این عددها را به حروف بنویسید.

* جمعیت استان گلستان ۱۴۰۱۷۷۷ نفر است.

..... به حروف :

* جمعیت استان یزد ۲۸۰۷۴۴۲۸ نفر است.

..... به حروف :

* جمعیت استان ایلام ۹۹۰۵۵۷۵ نفر است.

..... به حروف :

* جمعیت استان هرمزگان ۱۵۷۸۱۸۳ نفر است.

..... به حروف :

* جمعیت استان خوزستان ۴۵۳۱۷۲۰ نفر است.

..... به حروف :

* جمعیت استان سیستان و بلوچستان ۲۵۳۴۳۲۷ نفر است.

..... به حروف :

فعالیت

با راهنمایی معلم خود، نام یک استان و جمعیت آن را بنویسید.

نام استان :

جمعیت :

تمرین

اعداد زیر را به حروف بنویسید.

۱۸۲۹۵۰۰

.....

۶۳۲۰۰۰۹

.....

۸۹۰۰۰۰۰

.....

۱۸۵۰۰۰۰ تومان

قیمت اجناس زیر را به حروف بنویسید.

تومان .....

۲۲۷۰۰۰۰ تومان

تومان .....

۵۹۶۰۰۰۰ تومان

تومان .....

فعالیت

مبلغ قابل پرداخت قبض هایی را که معلم در اختیار شما قرار می دهد
به رقم و حروف بنویسید.

مانند نمونه عددهای زیر را بخوانید و در جدول بنویسید.

نه میلیون و هفت هزار و بیست

میلیون			هزار					
		۹	۰	۰	۷	۰	۲	۰

چهار میلیون و صد و پنج هزار
و هفتصد و چهل و نه

میلیون			هزار					

هفت میلیون و سی صد و چهل و
دو هزار و دویست

میلیون			هزار					

شش میلیون و شش صد و هفتاد
و پنج هزار

میلیون			هزار					

عددهای زیر را به رقم بنویسید.

.....

سه میلیون و هفتصد و چهل و نه هزار

.....

هشت میلیون و هشتصد هزار و هجده

.....

یک میلیون و پانصد و سی هزار و هفت

موجودی حساب پس انداز رضا ۸۷۵۵۰۰۰ ریال است. موجودی او را به حروف بنویسید.

..... به حروف :

بگویید؛ یک عدد ۷ رقمی مثل ۲۳۵۹۴۱۸ را چگونه می خوانید؟

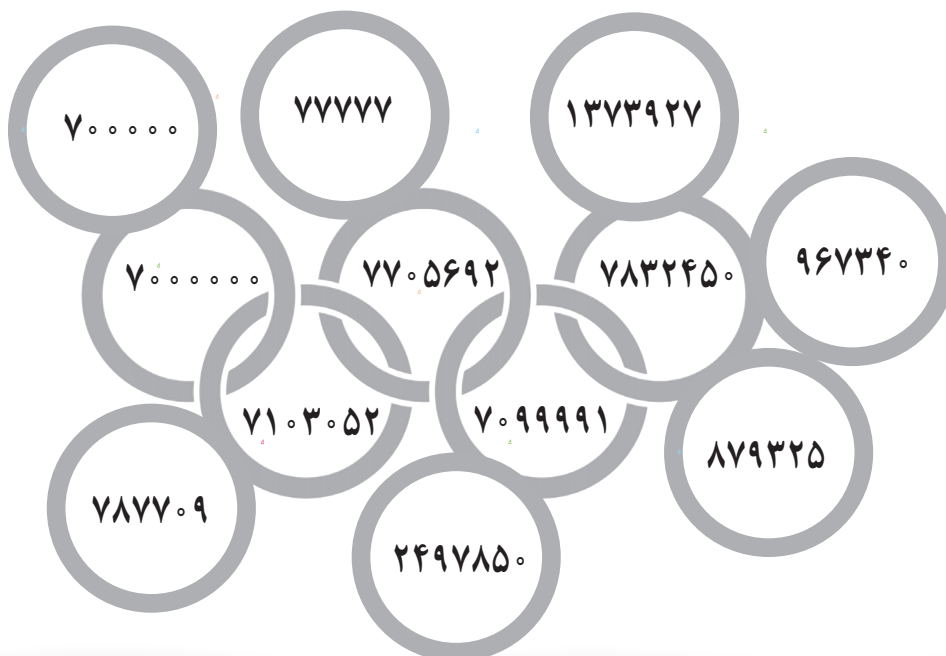
مبلغ قابل پرداخت آخرین قبض تلفن منزلتان را بنویسید.

..... به رقم :

..... به حروف :

ریاضی در
زندگی من

مرتبه ی میلیون کدام عددهای زیر ۷ است؟
آن ها را رنگ کنید. چه شکلی به دست آمد؟

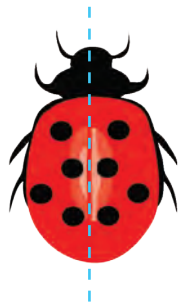
تقارن

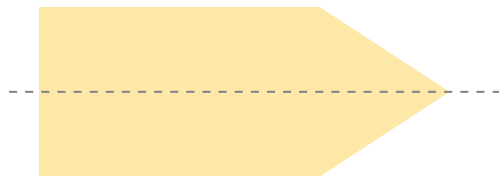
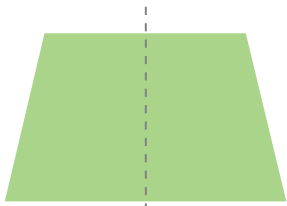
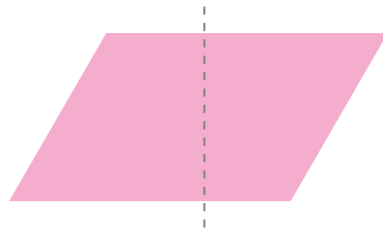
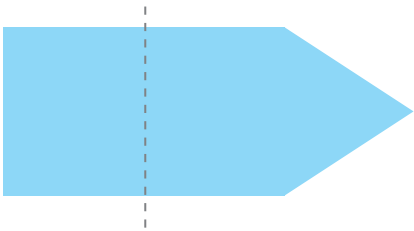
نمای برخی ساختمان‌ها متقارن است.

آیا
می‌دانید؟

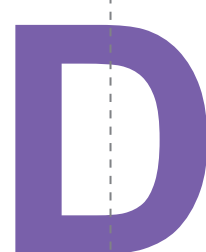
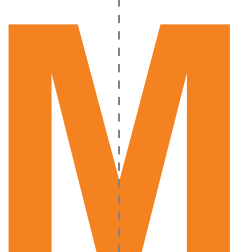
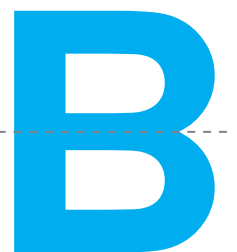
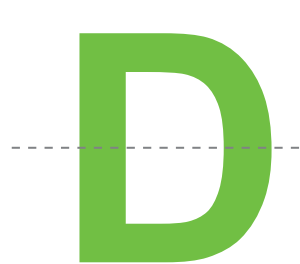
همان طور که می دانید، در شکل زیر، خط چین خط تقارن است.

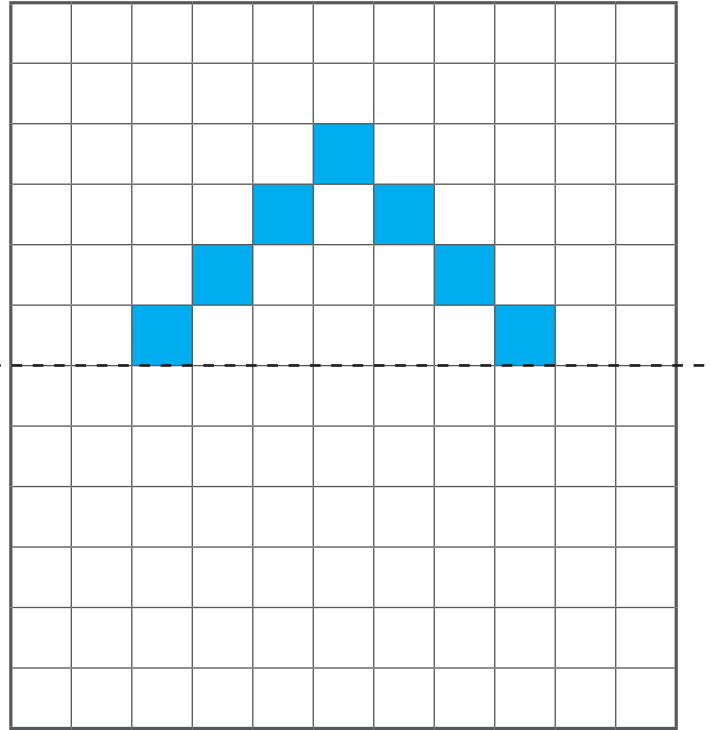
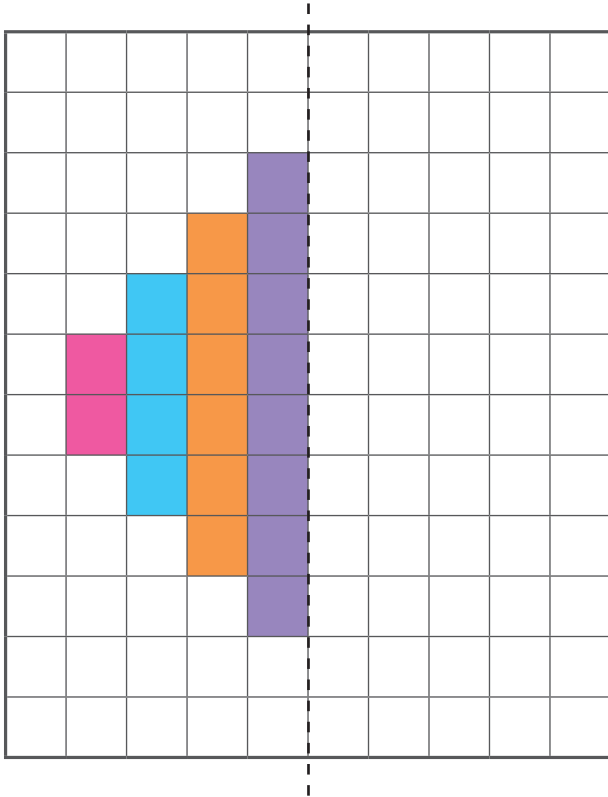
در کدام یک از شکل های زیر، خط چین، خط تقارن است؟

در زیر بعضی از حروف انگلیسی نشان داده شده است؛ در کدام یک از آن ها خط چین، خط تقارن است.

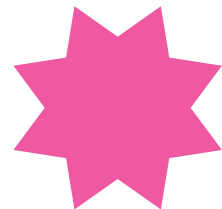
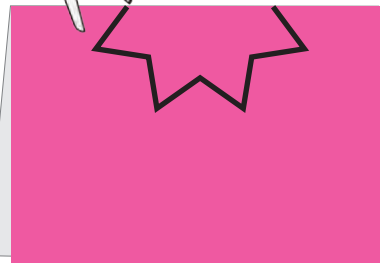
با توجه به خط تقارن، شکل را طوری کامل کنید، که هر دو قسمت قرینه باشد.

فعالیت

مانند نمونه یک ورق کاغذ بردارید و آن را از وسط تا بزنید، یک شکل به دلخواه روی آن رسم کنید دور شکل را قیچی کنید.

آیا شکلی که بدست آورده اید متقارن است؟

در جاهای خالی عدد مناسب بنویسید.

$\times 1000$

۵	۵۰۰۰
۱۰	۱۰۰۰۰
۱۵	
۲۰	
۲۵	
۳۰	
۳۵	
۴۰	
۴۵	
۵۰	

جدول زیر را کامل کنید.

۵۰۰۰	۱۰۰۰۰			

شمارش ۵۰۰۰ تا ۵۰۰۰

مقدار پول های هر ردیف را بنویسید.

تومان .....

تومان .....

تومان .....

تومان .....

تومان .....

قیمت هر جنس را از بین پول ها جدا کنید.

 <p>۱۵۰۰۰ تومان</p>	
 <p>۲۰۰۰۰ تومان</p>	
 <p>۲۵۰۰۰ تومان</p>	

فعالیت

با استفاده از اسکناس های ۵۰۰۰ تومانی که مربی در اختیار شما قرار می دهد؛ مقدار پول های زیر را جدا کنید.

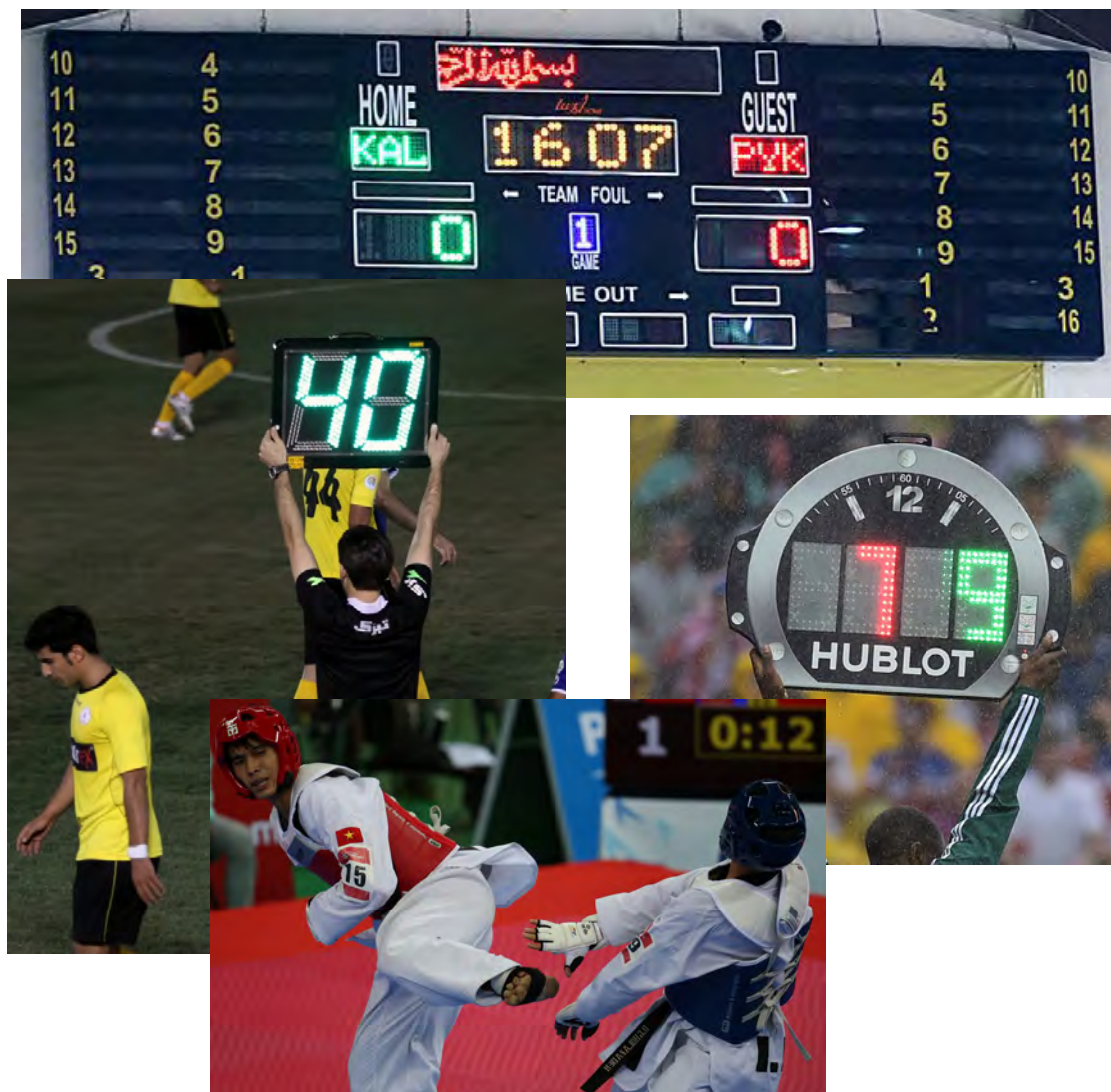
۵۰۰۰۰ تومان

۴۰۰۰۰ تومان،

۱۰۰۰۰ تومان،

۲۵۰۰۰ تومان،

عددهای لاتین

در مسابقات بین المللی برای نمایش اطلاعات بازی مانند: میزان امتیازها، تعویض بازیکن و ... از عددهای لاتین استفاده می شود.

آیا
می دانید؟

تمرین

قیمت این خمیردندان را به فارسی بنویسید.

5720 تومان

..... تومان

عددهای زیر را بخوانید و مانند نمونه به لاتین بنویسید.

۹۴۶۷۰

۳۰۴۸۱

۶۳۷۲۵

94670

.....

.....

مانند نمونه عددهای لاتین را به فارسی بخوانید و بنویسید.

6583

38724

25000

۶۵۸۳

.....

.....

عدد نوشته شده روی هر اسکناس را به فارسی بخوانید و بنویسید.

..... ریال

..... ریال

۱۸۶۵۰۰ تومان

خانم رضایی این پالتو را خریده است. قیمت آن را به لاتین بنویسید.

تومان .....

عددهای زیر را بخوانید و مانند نمونه به لاتین بنویسید.

۹۵۶۷۰۰

۵۹۸۳۲

۷۵۴۰۱۶

956700

.....

.....

مانند نمونه عددهای لاتین را به فارسی بخوانید و بنویسید.

639400

765088

820549

360000

۶۳۹۴۰۰

.....

.....

.....

عدد نوشته شده روی هر پول را به فارسی بخوانید و بنویسید.

ریال .....

ریال .....

تمرین

عدد هایی که هر ماشین حساب نشان می دهد به فارسی بنویسید.

.....

.....

.....

.....

مانند نمونه ،عددهای زیر را به فارسی بخوانید و به حروف بنویسید.

528763

پانصد و بیست و هشت هزار و هفتصد و شصت و سه

982000

.....

678251

.....

گفتگو کنید

یادگیری عددهای لاتین، در زندگی ما چه کاربردی دارد؟

729000

قیمت هر جنس را به فارسی بخوانید و بنویسید.

.....

258000

.....

172600

.....

955000

.....

با توجه به این صورت حساب، جاهای خالی را با عددهای فارسی کامل کنید.

سرویس قابلمه ..... تومان

سرویس پارچ و لیوان ..... تومان

جمع : ..... تومان

صورت حساب به تومان

سرویس قابلمه 530000 تومان

سرویس پارچ و لیوان 85400 تومان

جمع : 615400 تومان

فروشنده ای مبلغ خرید خانم شریفی را با ماشین حساب جمع کرد و به او گفت باید مبلغ ۵۶۳۸۱۰ تومان پرداخت کند.

تمرین

عددهای زیر را با ماشین حساب نشان دهید و به فارسی بخوانید.

483960

895071

273456

400000

187654

640003

253520

354809

318420

عددهای زیر را با ماشین حساب نشان دهید و به فارسی بخوانید.

۵۸۹۴۳۱

۲۵۰۰۰۰

۲۵۸۶۹۰

۳۳۰۰۵۴

۹۲۷۹۴۴

۷۶۴۳۱۰

۸۵۰۰۰۰

۵۴۰۰۰۲

۱۸۵۴۳۴

مقایسه اعداد

جمعیت شهر تهران از همه شهرهای دیگر ایران، بیشتر است.

آیا
می دانید؟

تمرین

مانند نمونه بین هر دو عدد، علامت مناسب بگذارید .

$$۶۰۹۹۹ < ۸۰۷۷۷$$

$$۲۸۵۰۹ \square ۳۲۰۹$$

$$۴۷۷۸۹۵ \square ۴۷۷۸۹۵$$

$$۴۵۹۰۰ \square ۱۹۷۰۳۲$$

بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰، کدام شهر جمعیت بیشتری دارد؟

کاشان : ۲۷۵۳۲۵ نفر

خرم آباد : ۵۰۹۲۵۱ نفر

عددی را که روی هر اسکناس نوشته شده به رقم بنویسید و با هم مقایسه کنید.

به عددی که هر جدول نشان می‌دهد توجه کنید.

میلیون			هزار		
		۱	۳	۰	۹
			۴	۷	۰

۱۳۰۹۴۷۰

میلیون			هزار		
		۴	۸	۵	۹
			۰	۰	۰

۴۸۵۹۰۰۰

همان طور که می‌بینید :

$$۴۸۵۹۰۰۰ > ۱۳۰۹۴۷۰$$

تمرین

مانند نمونه بالا، عددها را با هم مقایسه کنید.

.....

میلیون			هزار		
		۵	۷	۴	۰
			۹	۰	۰

.....

میلیون			هزار		
			۹	۸	۷
			۰	۰	۰

.....

.....

تمرین

بین هر دو عدد علامت مناسب بگذارید.

۲۳۱۹۷۲۵ > ۲۱۳۷۹۲۵

۹۸۵۶۰۰ ۷۱۵۴۳۲۰

۵۸۷۲۶۴۰ ۵۰۸۹۲۱۶

۶۷۹۰۰۰۰ ۶۷۹۰۰۰۰

قیمت هر جنس را بخوانید و جنس ارزان تر را مشخص کنید.

کدام چرخ گوشت گران تر است؟

مصرف برق کدام مجتمع کمتر است؟

[illegible]

مجتمع ورزشی .

قیمت کدام یک از اجناس زیر گران تر است؟

۱۲۵۹۰۰۰ ریال

۸۹۷۵۰۰ ریال

کارخانه ای تعداد ۴۳۸۵۰۰ قوطی کنسرو لوبیا و ۶۸۷۲۵۰۰ قوطی رب گوجه فرنگی تولید کرده است.
کدام ماده غذایی بیشتر تولید شده است؟

با استفاده از کارت اعداد ، یک عدد ۷ رقمی درست کنید .
عدد را بخوانید و آن را با عدد یکی از دوستان خود مقایسه کنید.

ریاضی در
زندگی من

اگر بخواهید پول کمتری برای خرید برنج بدهید، کدام کیسه برنج را انتخاب می کنید؟

۱۳۶۰۰۰ تومان

۱۶۸۰۰۰ تومان

فعالیت

در مورد قیمت اجناس زیر پرس و جو کنید و قیمت آن را بنویسید.

قیمت یک یخچال ..... تومان

قیمت یک اجاق گاز ..... تومان

قیمت کدام جنس بیشتر است؟

جمع

شهرداری منطقه ای ۵۷۲۰ کیلوگرم مواد بازیافتی شیشه ای و ۲۱۶۵ کیلوگرم مواد بازیافتی کاغذی را جمع آوری کرده است. این منطقه روی هم ۷۸۸۵ کیلوگرم مواد بازیافتی (شیشه ای و کاغذی) را جمع کرده است.

آیا می دانید؟ جمع آوری مواد بازیافتی، به حفظ محیط زیست کمک زیادی می کند.

یکی	ده تایی	صد تایی	هزار تایی
۵	۰	۴	۳
۲	۸	۵	۴ +

برای جمع دو عدد ۳۴۰۵ و ۴۵۸۲ :

- ابتدا یکی ها را با هم جمع می کنیم، می شود ..... ۷ ..... یکی
- سپس ده تایی ها را با هم جمع می کنیم، می شود ..... ده تایی.
- در مرحله بعد صد تایی را با هم جمع می کنیم، می شود ..... صد تایی.
- در آخر هزار تایی را با هم جمع می کنیم، می شود ..... هزار تایی.

پس حاصل جمع می شود :

$$\begin{array}{r}
 ۳۴۰۵ \\
 + ۴۵۸۲ \\
 \hline
 ۷۹۸۷
 \end{array}$$

۷'۹۸۷ (هفت هزار و نهصد و هشتاد و هفت)

جمع دو عدد چهار رقمی - بدون انتقال

تمرین

عددهای زیر را در جدول قرار دهید و با هم جمع کنید.

۲۳۸۷, ۴۵۰۰

هزارتایی	صدتایی	ده تایی	یکی
+			

۴۶۳۰, ۵۲۰۹

هزارتایی	صدتایی	ده تایی	یکی
+			

۲۱۰۵, ۶۷۳۴

هزارتایی	صدتایی	ده تایی	یکی
+			

تمرین

احمد برای صبحانه، یک بسته خامه و یک شیشه مربای آلبالو خرید.

۱۲۵۰ تومان

۳۲۴۰ تومان

$$\begin{array}{r} 3240 \\ + 1250 \\ \hline \end{array}$$

جمع مقابل را انجام دهید تا مبلغ پرداختی او را به دست آورید.

جمع های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} 3242 \\ + 157 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5067 \\ + 2430 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9726 \\ + 253 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5376 \\ + 620 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7493 \\ + 2506 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7295 \\ + 2103 \\ \hline \end{array}$$

هر دو عدد را با هم جمع کنید.

۹۵۴۷ و ۳۲۱	۴۳۶۰ و ۳۲۰	۲۶۴۰ و ۴۱۴۵
۵۲۷۰ و ۳۶۰۰	۳۷۲۵ و ۶۲۳۱	۱۰۷۸ و ۹۲۰

یک وانت ۱۲۰۰ کیلوگرم انگور و ۶۸۰ کیلوگرم گلابی را به بازار می برد. در این وانت چند کیلوگرم میوه است؟

مانند نمونه، قیمت اجناس هر ردیف را حساب کنید.

۲۳۰۰ تومان

۵۲۰۰ تومان

$$\begin{array}{r} ۵۲۰۰ \\ + ۲۳۰۰ \\ \hline ۷۵۰۰ \text{ تومان} \end{array}$$

۳۲۰۰ تومان

۴۷۰۰ تومان

۳۲۰۰ تومان

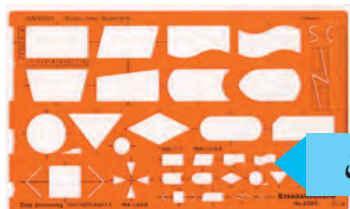

۴۵۰۰ تومان

مسأله های زیر را حل کنید.

۱- کیوان اجناس زیر را خریده است. قیمت آنها چقدر است؟

۱۴۵۰ تومان

۲۵۰۰ تومان

۲- فریده خانم به میوه فروشی رفت. او یک کیلو سیب و یک کیلو موز خرید. قیمت این میوه ها چقدر می شود؟

موز کیلویی ۳۲۰۰ تومان

سیب کیلویی ۲۷۰۰ تومان

۳- به جدول زیر نگاه کنید و تعداد گوسفندان این دو روستا را به دست آورید و در جای خالی بنویسید.

نام روستا	تعداد گوسفندان
علی آباد	۲۵۰۰
محمود آباد	۳۴۰۰
جمع	

فریبرز می‌خواهد قبض برق و تلفن منزل خود را پرداخت کند.

قبض تلفن: ۲۵۶۰۰ تومان

قبض برق: ۱۹۸۵۰ تومان

او با ماشین حساب مبلغ این دو قبض را حساب کرد و ۴۵۴۵۰ تومان پرداخت کرد.

تمرین

جمع‌های زیر را با ماشین حساب انجام دهید.

$$۴۹۲ + ۳۵۶ =$$

$$۶۲۵۱ + ۸۴۵۰ =$$

$$۸۹۹۹ + ۸۷۲۰ =$$

$$۳۲۹۸ + ۲۱۷۴ =$$

$$۲۰۰۴۱ + ۵۰۰۰۰ =$$

$$۶۸۹۷۴ + ۹۹۳۵۲ =$$

$$۳۲۸۹۰ + ۸۴۵۳۱ =$$

$$۲۸۵۶۰ + ۱۵۰۰۰ =$$

نرگس و نسترن دو عدد ۵۷۶۳۱ و ۳۲۰۵۳ را با هم جمع کردند.

پاسخ نرگس ۸۶۹۸۴ و

پاسخ نسترن ۸۹۶۸۴ بود.

پاسخ کدام یک صحیح است؟

تمرین

* برای انجام محاسبات از ماشین حساب استفاده کنید.

۱- مسعود می خواهد اجناس زیر را بخرد. قیمت آنها چند تومان می شود؟

۸۶۵۰۰ تومان

۹۹۹۹۹ تومان

..... تومان

۲- خانم سهرابی اجناس زیر را خریده است. قیمت آن ها چند تومان می شود؟

۳۵۴۰۰ تومان

۱۵۶۷۰ تومان

..... تومان

۳- آقای محمودی اجناس زیر را خریده است. جمع این صورت حساب را بنویسید.

صورت حساب	
۹۸۰۰۰ تومان	اتو
۸۵۰۰۰ تومان	پلو پز
..... تومان	جمع کل

۴- کارخانه ماشین سازی ۹۵۶۵۰ ماشین سواری و ۶۴۲۵۱ ماشین وانت بار تولید کرده است.

این کارخانه چند ماشین تولید کرده است؟

..... ماشین

تمرین های دوره‌ای (۱)

تاریخ .....

۸۷۶۵۰۰۰ تومان

.....

۷۸۶۵۰۰۰ تومان

.....

- جمع های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} ۵۳۷۲ \\ + ۴۳۲۶ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۸۳۵۷ \\ + ۴۳۲ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۳۲۰۰ \\ + ۶۴۰۰ \\ \hline \end{array}$$

- جاهای خالی را کامل کنید.

آقای مهدوی در تاریخ ۲/۱۵ (یعنی پانزدهم ..... ماه) برای مأموریت به شهر زاهدان رفت.

او مبلغ 456000 تومان (به فارسی ..... تومان) برای خرید بلیت رفت و برگشت پرداخت کرد.

آقای مهدوی ۷ ماه بعد برای مأموریت به شهر سنندج رفت. یعنی ماه .....

تمرین های دوره‌ای (۱)

- جاهای خالی را به طور مناسب کامل کنید.

اسم خواهر مهتاب، پریسا است.

پریسا در ۲۵ مهر ماه به دنیا آمده است. با توجه به تقویم امسال، روز تولد او، روز ..... بود.

مهتاب پول های زیر را داشت. یعنی ..... تومان.

او با پولی که داشت، بلوز ..... تومانی را برای تولد خواهرش خرید.

۶۵۰۰۰ هزار تومان

۳۵۰۰۰ هزار تومان

او یک روسری به قیمت ۱۲۰۰۰ تومان هم برای خودش خرید.

هزینه خرید مهتاب روی هم ..... تومان شد.

ساعت

معمولاً به ساعت ۸ بعد از ظهر "۸ شب" هم می‌گویند.

آیا
می‌دانید؟

زمانی را که هر يك از ساعت های زیر نشان می دهد، بنویسید.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

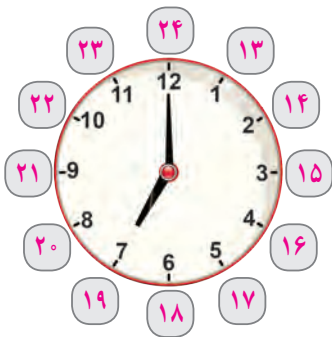
علی ساعت ..... صبح به مدرسه می رود.

علی ساعت ..... ظهر ناهار می خورد.

علی ساعت ..... بعداز ظهر تلویزیون تماشا می کند.

ساعت ۷ بعداز ظهر؛ یعنی ۷ ساعت از ۱۲ ظهر گذشته است. بنابراین می توانیم بگوییم : ساعت ۷ بعداز ظهر یعنی ساعت ۱۹.

ساعت های زیر وقت را در بعداز ظهر نشان میدهد.
مانند نمونه، زمان هر ساعت را بخوانید و بنویسید.

ساعت ۱ بعداز ظهر، یعنی ساعت ۱۳

ساعت .... بعداز ظهر، یعنی ساعت ....

ساعت .... بعداز ظهر، یعنی ساعت ....

ساعت .... بعداز ظهر، یعنی ساعت ....

ساعت .... بعداز ظهر، یعنی ساعت ....

ساعت .... بعداز ظهر، یعنی ساعت ....

ساعت .... بعداز ظهر، یعنی ساعت ....

ساعت های زیر زمان پخش برنامه های تلویزیونی را در بعداز ظهر نشان می دهد.
مانند نمونه، زمان آن ها را بنویسید.

فیلم سینمایی : ساعت ..... بعداز ظهر
یعنی ساعت .....

پخش مسابقه کشتی : ساعت ..... بعداز ظهر
یعنی ساعت .....

پخش اخبار : ساعت ۲ بعد از ظهر
یعنی ساعت ۱۴.

برنامه کودک و نوجوان : ساعت ..... بعداز ظهر
یعنی ساعت .....

پایان کار یک کارخانه، ساعت ۶ بعد از ظهر است؛ یعنی ساعت ... ۱۸ ...

پایان کار یک اداره، ساعت ۴ بعداز ظهر است؛ یعنی ساعت .....

شروع نمایش فیلم، ساعت ۷ بعداز ظهر است؛ یعنی ساعت .....

یک برنامه تلویزیونی ساعت ۱۶ پخش می‌شود. پخش این برنامه ساعت چند بعد از ظهر است؟

ساعت ۱۶؛ یعنی ساعت ۴ بعد از ظهر.

مانند نمونه به هم وصل کنید.

ساعت ۱۷

ساعت ۱۶

ساعت ۱۳

۶ بعد از ظهر

ساعت ۱۴

۱۰ شب

ساعت ۱۸

۲ بعد از ظهر

ساعت ۲۲

تمرین

مانند نمونه، زمان خواسته شده در هر یک از تصاویر زیر را بنویسید.

پخش فوتبال : ساعت ۶ بعداز ظهر

بلیط رفت تهران - رامسر

تاریخ حرکت : ۹۴/۵/۲۰

ساعت حرکت : ۱۷:۰۰

حرکت اتوبوس : ساعت ..... بعداز ظهر

شروع کار : ساعت ..... بعد از ظهر.

ساعت ۱۶؛ یعنی ساعت ..... بعداز ظهر

ساعت ۲۱؛ یعنی ساعت ..... بعداز ظهر.

ساعت ۱۴؛ یعنی ساعت ..... بعداز ظهر.

ساعت ۱۵؛ یعنی ساعت ..... بعد از ظهر.

فعالیت

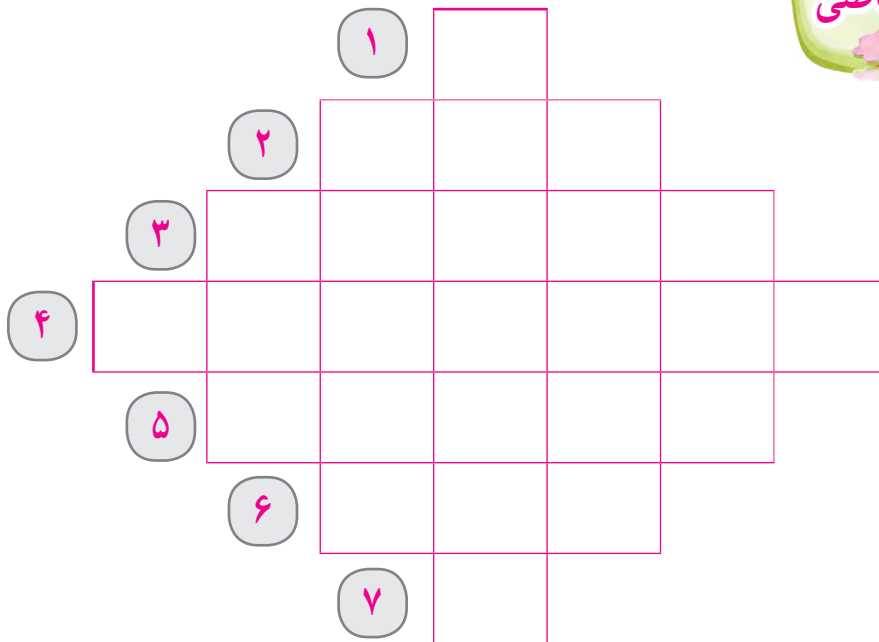
شما معمولاً در هر یک از زمان‌های زیر، چه فعالیتی انجام می‌دهید؟

ساعت ۱۳

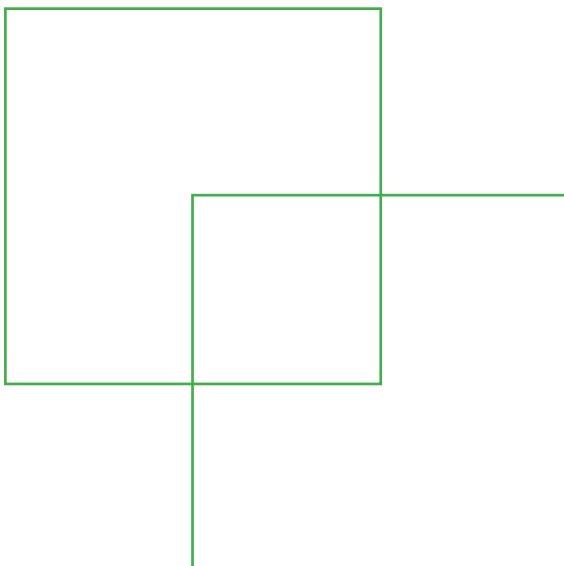
ساعت ۱۴

ساعت ۱۹

ساعت ۲۱

- (۱) $۷۸ - ۷۰$ می شود.
- (۲) بزرگترین عدد سه رقمی است.
- (۳) ۴×۵۰۳۱ می شود.
- (۴) هفت میلیون و سی صد و سه هزار و پانزده را به رقم می نویسیم.
- (۵) یک اسکناس ۲۰۰۰ تومانی ..... ریال است.
- (۶) $۳۷۵ + ۱۴۸$ می شود.
- (۷) حاصل $۵۴ \div ۹$ است.

در شکل مقابل چند مربع می بینید؟

جمع

در بازی های آسیایی سال ۲۰۱۴ (۱۳۹۳) ورزشکاران ایرانی

۲۱ مدال طلا

۱۸ مدال نقره

۱۸ مدال برنز

یعنی روی هم ۵۷ مدال گرفتند و مقام پنجم را کسب کردند.

آیا
می دانید؟

جمع‌های زیر را انجام دهید.

$\begin{array}{r} 3000 \\ + 4000 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 5000 \\ + 5000 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 5000 \\ + 2000 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 6000 \\ + 1000 \\ \hline \end{array}$
---	---	---	---

مانند نمونه جمع‌های زیر را انجام دهید.

<p>۴ هزار + ۵ هزار</p> <hr/> <p>۹۰۰۰ = ۹ هزار</p>	<p>۶ هزار + ۲ هزار</p> <hr/> <p>..... = ...</p>	<p>۲ هزار + ۲ هزار</p> <hr/> <p>..... = ...</p>	<p>۵ هزار + ۵ هزار</p> <hr/> <p>..... = ...</p>
<p>۳ هزار + ۲ هزار</p> <hr/> <p>..... = ...</p>	<p>۴ هزار + ۳ هزار</p> <hr/> <p>..... = ...</p>	<p>۷ هزار + ۲ هزار</p> <hr/> <p>..... = ...</p>	<p>۶ هزار + ۳ هزار</p> <hr/> <p>..... = ...</p>

جمع‌های زیر را به صورت ذهنی انجام دهید.

$$6000 + 2000 =$$

$$3000 + 200 =$$

$$5000 + 5000 =$$

$$4000 + 500 =$$

جمع ذهنی دو عدد

مانند نمونه، مقدار پول های هر ردیف را بنویسید.

۴۰۰۰ تومان

..... تومان

..... تومان

۲۰۰۰ هزار تومان

قیمت اجناس هر ردیف را به صورت ذهنی حساب کنید.

۴۰۰۰ هزار تومان

..... تومان

۵۰۰۰ هزار تومان

۳۰۰۰ هزار تومان

..... تومان

در یک کارگاه خیاطی ۲۳ پیراهن زنانه، ۳۵ پیراهن مردانه و ۴۰ پیراهن بچه گانه دوخته شد. در این کارگاه روی هم ۹۸ پیراهن دوخته شد.

$$\begin{array}{r} ۲۳ \\ + ۳۵ \\ + ۴۰ \\ \hline ۹۸ \end{array}$$

جمع های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} ۴۵ \\ + ۳۰ \\ + ۱۱ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۵۳ \\ + ۱۲ \\ + ۲۴ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۶۲ \\ + ۱۵ \\ + ۲۱ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۳۳ \\ + ۱۴ \\ + ۱۲ \\ \hline \end{array}$$

عددهای داخل هر مستطیل را با هم جمع کنید.

۵۰، ۱۶، ۱۰

۲۵، ۳۲، ۲۲

۶۲، ۱۳، ۲۰

۴۶، ۱۱، ۲۱

آموزشگاه امید در کلاس هفتم، ۱۰ نفر، در کلاس هشتم ۱۵ نفر و در کلاس نهم ۱۴ نفر دانش آموز دارد. این آموزشگاه در این سه کلاس، چند دانش آموز دارد؟

جمع ۳ عدد دورقمی - با انتقال

کتابخانه یک مدرسه ۹۵ جلد کتاب علمی، ۷۵ جلد کتاب داستانی و ۸۰ جلد کتاب مذهبی دارد.

این کتابخانه ۲۵۰ جلد کتاب دارد.

$$\begin{array}{r} 1 \\ 95 \\ + 75 \\ + 80 \\ \hline 250 \end{array}$$

جمع های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} 15 \\ + 25 \\ + 10 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 23 \\ + 47 \\ + 52 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 26 \\ + 35 \\ + 18 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 42 \\ + 19 \\ + 6 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 63 \\ + 50 \\ + 29 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 40 \\ + 65 \\ + 78 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 42 \\ + 86 \\ + 4 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 77 \\ + 30 \\ + 9 \\ \hline \end{array}$$

عددهای داخل هر خانه را با هم جمع کنید.

۷۰ و ۳۹ و ۵۷

۴۸ و ۳۷ و ۶

۶۰ و ۸۵ و ۳۳

۵۷ و ۴۹ و ۴

۱- دانش آموزان مدرسه پیروزی گیاهان زیر را کاشته اند :

۲۰ نشاء گوجه فرنگی

۳۵ نشاء خیار

۲۸ نشاء توت فرنگی

آنها چند نشاء کاشته اند؟

۲- در فروشگاه مدرسه ی هدف، ۸ خودکار آبی، ۴۲ خودکار قرمز و ۲۷ خودکار مشکی وجود دارد. در این فروشگاه چند خودکار از این سه رنگ هست؟

۳- هفته ی آینده، ۲۸ دانش آموز از دوره ابتدایی و ۱۶ دانش آموز از دوره متوسطه به همراه ۵ نفر از معلمان خود به سینما خواهند رفت، آنها باید چند بلیت سینما بخرند؟

۴- دانش آموزان مدرسه ی فجر برای پاکسازی طبیعت به پارک جنگلی رفتند و مواد بازیافتی زیر را جمع آوری کردند :

۳۲ بطری آب

۲۷ بطری نوشابه

۹ بطری آب میوه

آنها چند بطری جمع آوری کرده اند؟

از ریختن پاکت میوه، کاغذ بیسکویت و ... در طبیعت خودداری کنیم

اندازه گیری طول

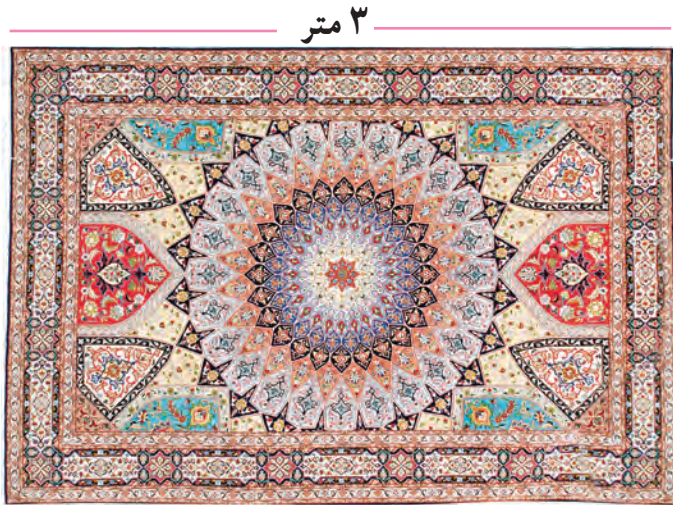

اندازه گیری طول در بسیاری از شغل ها مانند نجاری، خیاطی،
نقاشی ساختمان، پارچه فروشی و... کاربرد دارد.

آیا
می دانید؟

همان طور که می دانید، برای اندازه گیری طول های بزرگ مانند طول میز، طول اتاق و ... از متر استفاده می کنیم.

یک متر ۱۰۰ سانتی متر است.

طول این قالی ۳ متر است.

۳ متر، ۳۰۰ سانتی متر است.

جاهای خالی را کامل کنید.

۲ متر برابر است با ..... سانتی متر.

۶ متر برابر است با ..... سانتی متر

۷ متر برابر است با ..... سانتی متر

۴ متر برابر است با ..... سانتی متر

۵۰۰ سانتی متر برابر است با ..... متر

۲۰۰ سانتی متر برابر است با ۲ متر.

۱۰۰ سانتی متر برابر است با ..... متر.

۸۰۰ سانتی متر برابر است با ..... متر

فعالیت

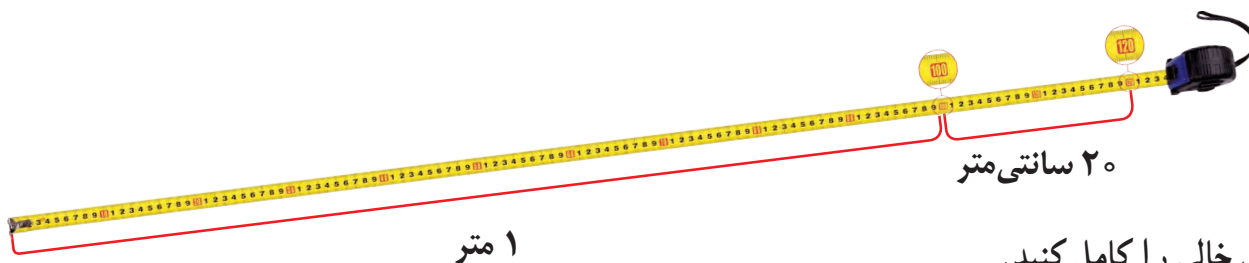
- در حیاط مدرسه، یک خط به طول یک متر رسم کنید.

- دست های خود را حدود یک متر باز کنید.

اندازه گیری طول

طول این میز ۱۲۰ سانتی متر است.
۱۲۰ سانتی متر برابر است با ۱ متر و ۲۰ سانتی متر.

جاهای خالی را کامل کنید.

- طول یک اتاق ۴۲۵ سانتی متر است.
۴۲۵ سانتی متر برابر است با ..... متر و ..... سانتی متر.
- قد نادر ۱۶۳ سانتی متر است.
۱۶۳ سانتی متر برابر است با ..... متر و ..... سانتی متر.
- طول پنجره یک اتاق ۲۷۴ سانتی متر است.
۲۷۴ سانتی متر برابر است با ..... متر و ..... سانتی متر.
- ۶۲۷ سانتی متر برابر است با ..... متر و ..... سانتی متر.
- ۳۵۰ سانتی متر برابر است با ..... متر و ..... سانتی متر.
- ۴۹۵ سانتی متر برابر است با ..... متر و ..... سانتی متر.

فعالیت

اندازه گیری کنید و در جاهای خالی عدد مناسب بنویسید.

● طول میز معلم ..... سانتی متر است.

● عرض تخته کلاس ..... سانتی متر است.

● عرض نیمکت کلاس ..... سانتی متر است.

● طول در کلاس ..... سانتی متر است.

کدام یک از موارد بالا از یک متر بیشتر است؛ آنها را به متر و سانتی متر بنویسید.

– با استفاده از متر، قد خود و یکی از دوستانتان را در کلاس اندازه گیری کنید. و جاهای خالی را کامل کنید.

اندازه قد من ..... سانتی متر است، یعنی ..... متر و ..... سانتی متر.

اندازه قد دوستم ..... سانتی متر است، یعنی ..... متر و ..... سانتی متر.

قد من از قد دوستم ..... است.

همانطور که می‌دانید :

اعدادی که یکان آنها ۰، ۲، ۴، ۶، ۸ باشند، زوج هستند.

اعدادی که یکان آنها ۱، ۳، ۵، ۷، ۹ باشند، فرد هستند.

تمرین

۱- کدام یک از اعداد زیر زوج است؟ علامت بزنید.

۷۴۳

۳۷۴

۴۳۷

۲- با استفاده از اعداد ۲، ۵، ۸ یک عدد فرد و یک عدد زوج بنویسید.

زوج .....

فرد .....

۳- در کوچه لاله، پلاک های زوج در سمت راست و پلاک های فرد در سمت چپ کوچه است. پلاک منزل آقای هاشمی ۶۹ است.

این خانه در کدام سمت کوچه است؟ .....

۴- شماره کفش شما چند است؟ .....

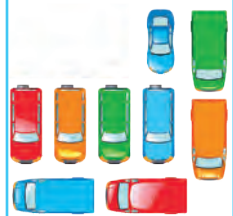
این عدد زوج است یا فرد؟ .....

۵- شماره (سایز) شلوار شما چند است؟ .....

این عدد زوج است یا فرد؟ .....

خانه های زوج را رنگ کنید. تا ماشین را به پارکینگ برسانید.

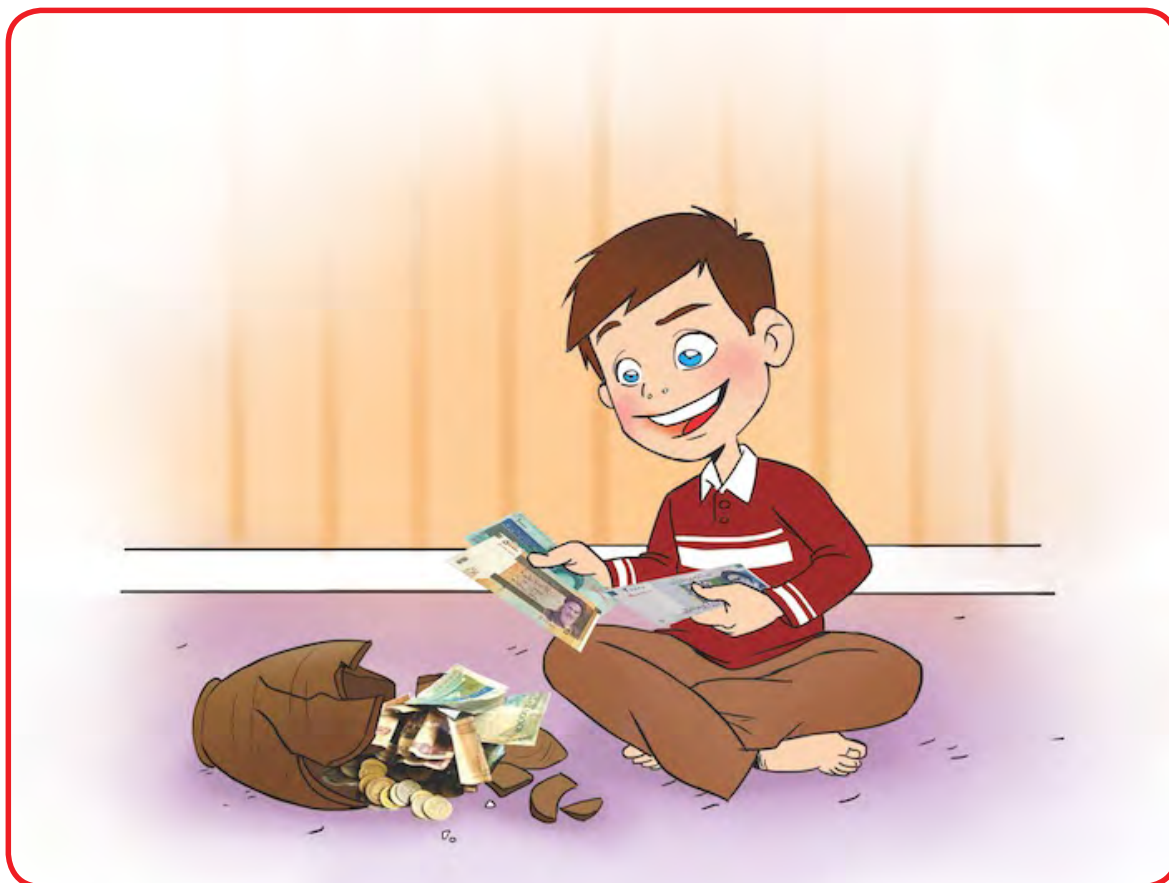
	۳۰	۸۹	۵۹۳	۶۰۷۱	۱۹۷
۶۰۳	۷۰۶	۱۲۹۴	۵۳۷۶	۸۹۳	۱۳۳
۵۰۸۱	۲۰۰۹	۱۷۵	۵۰۶۴	۱۳۴	۲۷۱
۲۵	۴۲۶۱	۸۴۷	۶۹	۵۸۳۱۲	

استخر پیروزی در روزهای زوج مخصوص بانوان و در روزهای فرد مخصوص آقایان است.
اگر شما بخواهید از این استخر استفاده کنید، در چه روزهایی می توانید به آنجا بروید؟

.....

ریاضی در
زندگی من

جمع

با پس انداز کردن مقداری از پول های خود، می توانید برخی وسایل مورد علاقه یا مورد نیاز خود را بخرید.

آیا
می دانید؟

جمع های زیر را انجام دهید.

$\begin{array}{r} 5000 \\ + 2000 \\ + 1000 \\ \hline 8000 \end{array}$	$\begin{array}{r} 2000 \\ + 2000 \\ + 2000 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 5000 \\ + 2000 \\ + 2000 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 3000 \\ + 2000 \\ + 2000 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 5000 \\ + 2000 \\ + 500 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 2000 \\ + 1000 \\ + 1000 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 2000 \\ + 2000 \\ + 500 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 5000 \\ + 1000 \\ + 1000 \\ \hline \end{array}$

مانند نمونه جمع های زیر را انجام دهید.

۲ هزار + ۲ هزار + ۱ هزار <hr/> ۵ هزار = ۵۰۰۰	۵ هزار + ۲ هزار + ۲ هزار <hr/> ..... = ...	۵ هزار + ۱ هزار + ۱ هزار <hr/> ..... = ...
۲ هزار + ۲ هزار + ۲ هزار <hr/> ..... = ...	۲ هزار + ۱ هزار + ۱ هزار <hr/> ..... = ...	۵ هزار + ۲ هزار + ۱ هزار <hr/> ..... = ...

حاصل جمع های زیر را به صورت ذهنی بنویسید.

$$۵۰۰۰ + ۲۰۰۰ + ۲۰۰۰ =$$

$$۵۰۰۰ + ۱۰۰۰ + ۱۰۰۰ =$$

$$۲۰۰۰ + ۲۰۰۰ + ۱۰۰۰ =$$

$$۲۰۰۰ + ۲۰۰۰ + ۵۰۰ =$$

$$۵۰۰۰ + ۲۰۰۰ + ۵۰۰ =$$

$$۲۰۰۰ + ۱۰۰۰ + ۱۰۰۰ =$$

$$۲۰۰۰ + ۲۰۰۰ + ۲۰۰۰ =$$

$$۵۰۰۰ + ۲۰۰۰ + ۱۰۰۰ =$$

$$۵۰۰۰ + ۱۰۰۰ + ۵۰۰ =$$

مریم اجناس زیر را خرید ، او چه قدر باید به فروشنده بپردازد؟

۱۰۰۰ هزار تومان

۲۰۰۰ هزار تومان

۵۰۰۰ هزار تومان

..... تومان باید بپردازد

مانند نمونه، مقدار پول‌های هر ردیف را بنویسید.

۹۰۰۰ تومان

..... تومان

..... تومان

..... تومان

..... تومان

مقدار پولی را که برای خرید هر جنس لازم است ، مشخص کنید.

۸۰۰۰ تومان

۷۰۰۰ تومان

۱۱۰۰۰ تومان

فعالیت

– با پول هایی که معلم در اختیار شما می گذارد؛ مجموعه های زیر را بسازید.

۴۵۸۰۰ تومان

۳۷۹۰۰ تومان

۱۲۵۰۰ تومان

خانم حیدری اجناس زیر را خرید.

او با ماشین حساب مبلغ آن ها را حساب کرد و ۹۶۲۰۰ تومان به فروشنده پرداخت کرد.

تمرین

جمع های زیر را با ماشین حساب انجام دهید.

$$۹۵ + ۱۸ + ۳۷ =$$

$$۸۷۵ + ۱۲۰ + ۴۲۰ =$$

$$۳۸۹۰ + ۷۲۶۴ + ۹۴۰ =$$

$$۲۰۴۶ + ۶۰۰۰ + ۵۸۹۹ =$$

$$۱۵۰۰۶ + ۸۵۵۲۹ + ۶۹۴۳۱ =$$

$$۸۹۴۰۱ + ۴۵۲۶ + ۷۳۴۸۰ =$$

$$۸۷۰۰ + ۹۹۶۴۰ + ۶۲۵ =$$

$$۵۶۲ + ۵۰۰۰ + ۶۷۸۱ =$$

جمع سه عدد با ماشین حساب

۱- خانم شریفی به همراه دخترش به رستوران رفتند. جمع صورت حساب آنها چقدر شده است؟

صورت حساب	
چلو کباب کوبیده	۹۵۰۰ تومان
جوجه کباب	۱۱۵۰۰ تومان
نوشابه	۲۰۰۰ تومان
جمع : ..... تومان	

۲- آقای امامی برای ماشین خود هزینه های زیر را پرداخت کرده است :

تعویض روغن ۴۵۰۰۰ تومان

خرید برف پاک کن ۱۲۸۰۰ تومان

پول بنزین ۳۵۰۰۰ تومان

کل هزینه های او چقدر شده است؟ ..... تومان

۳- مدرسه ای برای کارگاه «کارو فناوری» خود مواد زیر را خریده است.

پارچه : ۱۸۹۰۰ تومان

کاموا : ۲۳۰۰۰ تومان

چسب مایع : ۸۷۰۰ تومان.

جمع مبلغ پرداختی را حساب کنید.

..... تومان

تاریخ

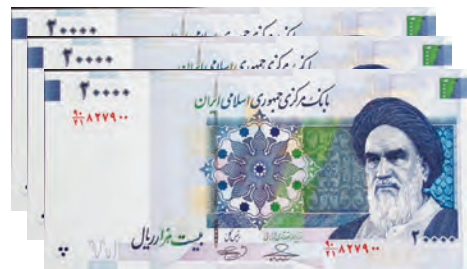
کدام دسته از پول های زیر برابر یک اسکناس ۱۰۰۰ تومانی است؟

کدام دسته از پول های زیر برابر یک اسکناس ۲۰۰۰ تومانی است؟

کدام دسته از پول های زیر برابر یک اسکناس ۵۰۰۰ تومانی است؟

درج‌های خالی عدد مناسب بنویسید.

یک اسکناس ۱۰۰۰۰ تومانی برابر است با ..... اسکناس ..... تومانی

یک اسکناس ۱۰۰۰۰ تومانی برابر است با ..... اسکناس ..... تومانی

یک اسکناس ۱۰۰۰۰ تومانی برابر است با ..... اسکناس ..... تومانی

درج‌های خالی، عدد مناسب بنویسید.

یک اسکناس ۱۰۰۰۰ تومانی برابر است با ..... اسکناس ۲۰۰۰ تومانی.

یک اسکناس ۱۰۰۰۰ تومانی برابر است با ..... اسکناس ۱۰۰۰ تومانی.

یک اسکناس ۱۰۰۰۰ تومانی برابر است با ..... اسکناس ۵۰۰۰ تومانی.

مقدار پول های هر ردیف را بنویسید.

تومان .....

تومان .....

تومان .....

تومان .....

مینا با مقدار پولی که دارد کدام قاب عکس را می تواند بخرد؟

۱۴۰۰۰ تومان

۱۲۰۰۰ تومان

بابک با مقدار پولی که دارد، کدام عینک را می تواند بخرد؟

۱۵۰۰۰ تومان

۱۷۰۰۰ تومان

خانم محمدی با مقدار پولی که دارد کدام کیف را می‌تواند بخرد؟

۲۰۰۰۰ تومان

۲۲۰۰۰ تومان

آیا مرگن می‌تواند با مقدار پولی که دارد، این جنس را بخرد؟ .....
چرا؟

۲۲۰۰۰ تومان

تمرین های دوره ای (۲)

تاریخ .....

مونا در روزهای زوج یعنی ..... ، ..... ، ..... به کلاس نقاشی می رود. شروع کلاس او ساعت ۱۶ یعنی ..... بعد از ظهر می باشد. او برای کشیدن نقاشی خود یک بوم به طول ۱۲۰ سانتی متر یعنی ..... متر و ..... سانتی متر و عرض ۷۰ سانتی متر تهیه کرده است. مونا برای خرید بوم، این پول ها را یعنی : ..... تومان پرداخته است.

او منظره یک جنگل را در بوم کشیده و آن را در اتاقش نصب کرده است. مونا از دیدن نقاشی خود لذت می برد.

مانند نمونه به هم وصل کنید.

۲ متر و ۷ سانتی متر

۱۲۵ سانتی متر

یک متر و ۲۵ سانتی متر

۳۶۴ سانتی متر

۷ متر و ۵۰ سانتی متر

۷۵۰ سانتی متر

۳ متر و ۶۴ سانتی متر

۲۰۷ سانتی متر

تمرین های دوره‌ای (۲)

ساعت ۱۹ یعنی :

۹ بعد از ظهر

۷ بعد از ظهر

۶ بعد از ظهر

مقدار پول های زیر را بنویسید .

تومان .....

قیمت هر یک از اجناس زیر را به حروف بنویسید و جنس گران تر را مشخص کنید.

۷۵۸۵۰۰۰

۵۳۹۷۰۰۰

به حروف : ..... تومان   به حروف : ..... تومان

جمع های زیر را انجام دهید. سپس درستی آن ها را با ماشین حساب بررسی کنید .

$$\begin{array}{r} ۴۲ \\ + ۲۱ \\ + ۳۵ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۳۸ \\ + ۲۰ \\ + ۲۹ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۳۵۷ \\ + ۴۶۰ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ۲۵۹۱ \\ + ۶۳۰۷ \\ \hline \end{array}$$

تفریق

بریدن درختان و کم شدن فضای سبز، آسیب زیادی به محیط زیست

می‌رساند.

آیا
می‌دانید؟

تفریق‌های زیر را انجام دهید.

$95 - 28 =$

$900 - 59 =$

$70 - 59 =$

$734 - 520 =$

$807 - 34 =$

$692 - 389 =$

مسئله

۱- یک فروشگاه ۴۵۰ کیلوگرم شکر داشت. ۲۸۷ کیلوگرم آن فروخته شد. در این فروشگاه چند کیلوگرم شکر مانده است؟

..... کیلوگرم

۲- در یک میدان تره بار، ۵۰۰ کارتن موز بود. ۲۶۰ کارتن آن فروخته شد چند کارتن موز باقی مانده است؟

..... کارتن

۳- در یک کارگاه کفاشی ۶۵۰ جفت کفش ورزشی دوخته شد. ۵۸۰ جفت از آن‌ها، فروخته شد. در این کارگاه چند جفت کفش ورزشی مانده است؟

..... کفش ورزشی

تفریق های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} 2000 \\ - 1000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5000 \\ - 2000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5000 \\ - 1000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3000 \\ - 1000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3000 \\ - 2000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7000 \\ - 5000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4000 \\ - 2000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5000 \\ - 4000 \\ \hline \end{array}$$

مانند نمونه تفریق های زیر را انجام دهید.

<p>۷ هزار - ۲ هزار</p> <hr/> <p>۵۰۰۰ = ۵ هزار</p>	<p>۵ هزار - ۳ هزار</p> <hr/> <p>..... = ...</p>	<p>۴ هزار - ۲ هزار</p> <hr/> <p>..... = ...</p>
<p>۵ هزار - ۲ هزار</p> <hr/> <p>..... = ...</p>	<p>۷ هزار - ۳ هزار</p> <hr/> <p>..... = ...</p>	<p>۹ هزار - ۵ هزار</p> <hr/> <p>..... = ...</p>

تفریق های زیر را به صورت ذهنی انجام دهید.

$$5000 - 2000 =$$

$$8000 - 5000 =$$

$$2000 - 1000 =$$

$$5000 - 3000 =$$

$$4000 - 1000 =$$

$$4000 - 2000 =$$

پاسخ مسئله های زیر را به صورت ذهنی به دست آورید.

۱- حسین ۵۰۰۰ تومان دارد.

او یک زیرپوش به قیمت ۴۰۰۰ تومان خرید

چقدر برای او مانده است؟ ..... تومان

۲- خانم مقدم ۸۰۰۰ تومان پول داشت.

او ۶۰۰۰ تومان آن را خرج کرد.

حالا خانم مقدم چقدر پول دارد؟ ..... تومان

۳- آقای مرادی ۹۰۰۰ تومان داشت.

او برای کرایه تاکسی ۲۰۰۰ تومان داد.

چقدر برای او مانده است؟ ..... تومان

۴- مجید یک اسکناس ۵۰۰۰ تومانی دارد.

او با ۲۰۰۰ تومان آن یک مجله خرید.

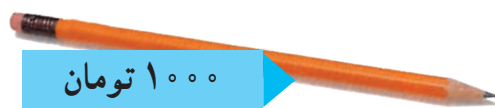
چقدر برای او مانده است؟ ..... تومان

جاهای خالی را کامل کنید.

۱- زهرا با مقدار پولی که دارد یک مداد خرید.

چقدر برای او مانده است؟ ..... تومان

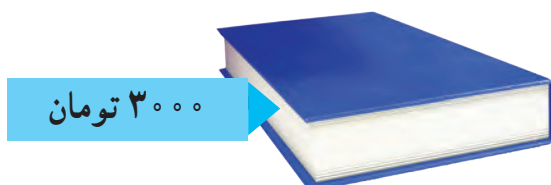
۲- محمد با مقدار پولی که دارد. یک بسته توت فرنگی خرید.

چقدر برای او مانده است؟ ..... تومان

۳- لیلا ..... تومان دارد.

او یک کتاب به قیمت ..... خرید.

چقدر برای او مانده است؟ ..... تومان

۴- شهرام ..... تومان دارد.

او یک تسبیح به قیمت ..... خرید.

چقدر برای او مانده است؟ ..... تومان

مریم یک مانتو به قیمت ۴۷۵۰۰ تومان خرید و ۵۰۰۰۰ تومان به فروشنده داد.
فروشنده با ماشین حساب، حساب کرد و ۲۵۰۰ تومان به مریم پس داد.

تمرین

تفریق های زیر را با ماشین حساب انجام دهید.

$$۹۴۵ - ۵۷۸ =$$

$$۷۶۲۰ - ۶۴۸ =$$

$$۴۰۸۳ - ۲۰۰۵ =$$

$$۵۹۶۲۰ - ۸۳۰۰ =$$

$$۷۰۰۰۰ - ۲۳۹۹۰ =$$

$$۸۹۳۰۰ - ۶۱۱۳۰ =$$

$$۵۲۶۸۰ - ۱۰۰۰۰ =$$

$$۹۶۱۵۰ - ۷۸۶۲۰ =$$

نیما و کیوان تفریق زیر را انجام داده اند. پاسخ کدام یک درست است؟

$$۶۳۰۹۰ - ۳۸۲۵۶ =$$

پاسخ کیوان: ۲۴۸۳۴

پاسخ نیما: ۵۴۸۳۴

تفریق با ماشین حساب

۵۵۰۰۰ تومان

از ماشین حساب استفاده کنید.

۱- سهیل ۷۶۰۰۰ تومان دارد. او این ساعت را خرید. چند تومان برایش مانده است؟

تومان .....

۹۶۷۸۰ تومان

۲- سارا ۸۵۰۰۰ تومان دارد.

او برای این که بتواند این کفش را بخرد چند تومان کم دارد؟

تومان .....

۳- این صورت حساب آقای باقری است.

جمع صورت حساب او چقدر است. ....

اگر آقای باقری ۸۰۰۰۰ تومان به فروشنده بدهد چند تومان باید پس بگیرد؟

تومان .....

صورت حساب

۴۵۰۰۰ تومان

شلوار کتان

۲۶۰۰۰ تومان

پیراهن

جمع کل : ۷۱۰۰۰ تومان

۴- فروشگاهی ۵۶۷۰۰ کیلوگرم برنج داشت.

۹۸۰۰ کیلوگرم آن فروخته شد. چند کیلوگرم برنج مانده است؟

کیلوگرم .....

مسئله

برای انجام محاسبات از ماشین حساب استفاده کنید.

۱- حسن در دفترچه پس انداز خود ۷۶۴۲۵ تومان داشت.
او ۲۴۵۰۰ تومان از حساب خود برداشت کرد. حالا او چند
تومان پس انداز دارد؟

..... تومان

۲- از کتاب داستانی در سال گذشته ۳۵۶۰۰ جلد و امسال ۲۸۰۰۰ جلد چاپ شده است. در این دو سال
از این کتاب چند جلد چاپ شده است؟

..... جلد کتاب

۳- سهراب در دفترچه پس انداز خود ۵۰۰۰۰ تومان داشت. او ۱۵۰۰۰ تومان دیگر به حساب خود
گذاشت.

حالا سهراب چند تومان پس انداز دارد؟

..... تومان

۴- در یک کارخانه ۸۵۰۰۰ کارتن شامپو بود.
۴۱۲۸۰ کارتن آن فروخته شد. چند کارتن شامپو مانده است؟

..... شامپو

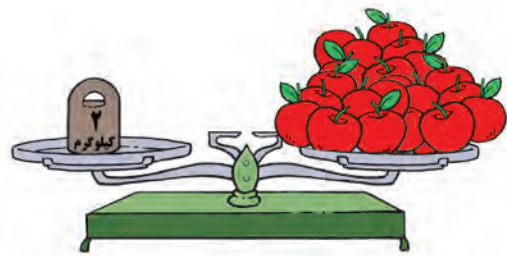
کیلو گرم - گرم

به سنگینی اجسام «جرم» می‌گویند. معمولاً در زندگی روزمره به جای کلمه «جرم» از کلمه «وزن» استفاده می‌شود.

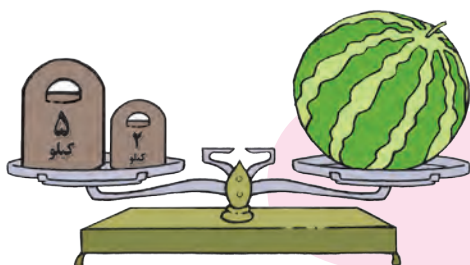
آیا می‌دانید؟

همانطور که می‌دانید برای این که جرم اجسام را با دقت اندازه گیری کنیم، از ترازو استفاده می‌کنیم. یکی از واحدهای اندازه گیری جرم « کیلوگرم » است.

مانند نمونه جمله ها را کامل کنید.

این هندوانه ۷ کیلوگرم است.

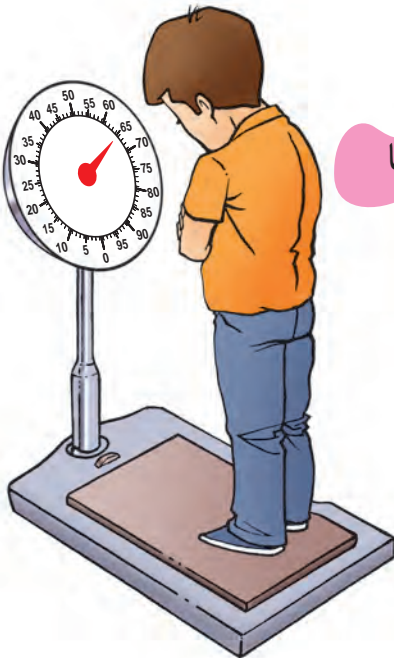

این کیسه آرد ..... است.

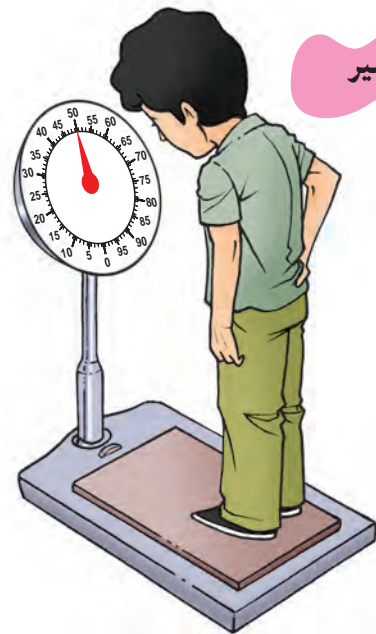

این موزها ..... است.

با توجه به عددی که هر ترازو نشان می‌دهد ، جمله ها را کامل کنید.

رضا

امیر

وزن امیر ..... کیلوگرم است.

وزن رضا ..... کیلوگرم است.

امیر از رضا ..... است.

وزن شما چند کیلوگرم است؟ .....

شما از رضا ..... هستید.

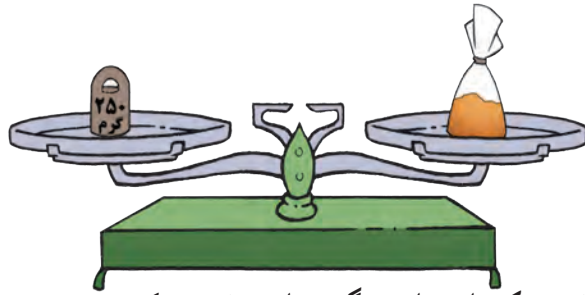
فعالیت

با استفاده از ترازو و موادی که معلم در اختیار شما می‌گذارد مقادیر زیر را اندازه گیری کنید.

۲ کیلوگرم عدس

۳ کیلوگرم برنج

۱ کیلوگرم لوبیا

برای اندازه گیری جرم اجسام سبک از واحد «گرم» استفاده می کنیم

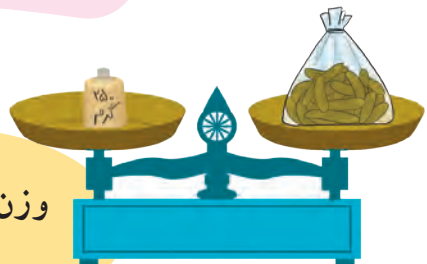
یک کیلوگرم ۱۰۰۰ گرم است.

تمرین

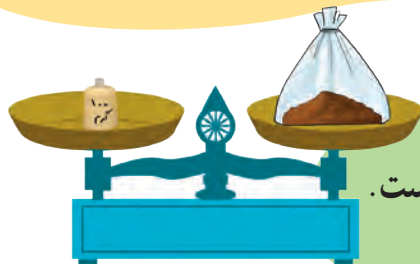

در جاهای خالی عدد مناسب بنویسید.

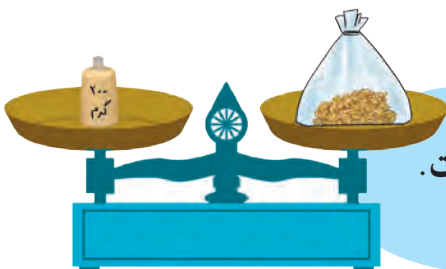
وزن این قالب پنیر ۵۰ گرم است.

وزن این بسته خیارشور ..... گرم است.

وزن این بسته دارچین ..... گرم است.

وزن این بسته کشمش ..... گرم است.

کیلوگرم و گرم

با توجه به شکل های بالا، جمله های زیر را کامل کنید.

قالب کره ۱۰۰ گرم است.

قوطی رب گوجه فرنگی ..... است.

بسته شکر ..... است.

بسته زردچوبه ..... است.

بسته چای ..... است.

بسته ماکارونی ..... است.

فعالیت

با استفاده از ترازو و موادی که معلم در اختیار شما می‌گذارد، مقادیر زیر را اندازه گیری کنید.

۵۰۰ گرم لوبیا

۳۰۰ گرم چای

یک کیلوگرم برنج

۲۵۰ گرم شکر

جاهای خالی را با استفاده از کلمه‌ی «کیلوگرم» یا «گرم» کامل کنید.

وزن این خربره ۴ ..... است.

وزن این فلفل ها ۲۵۰ ..... است.

وزن این بسته ماکارونی ۷۰۰ ..... است.

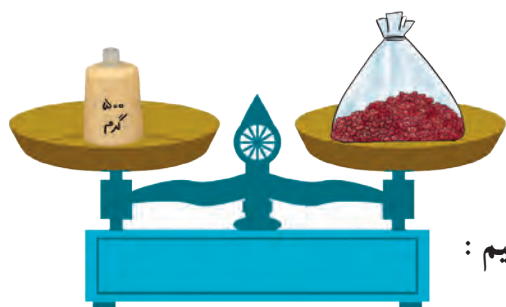

وزن این کیسه برنج ۲۵ ..... است.

معمولاً وقتی می خواهیم اجناس زیر را بخریم، از چه واحدی استفاده می کنیم (کیلوگرم یا گرم)

گوشت	زردچوبه	فلفل سیاه .....
میوه	خلال پسته	مرغ .....

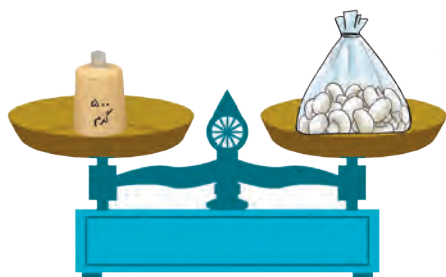

وزن این بسته لویا ۵۰۰ گرم است.

به ۵۰۰ گرم، نیم کیلو گرم هم می گویند. پس می توانیم بگوییم :
وزن این بسته لویا نیم کیلو گرم است.

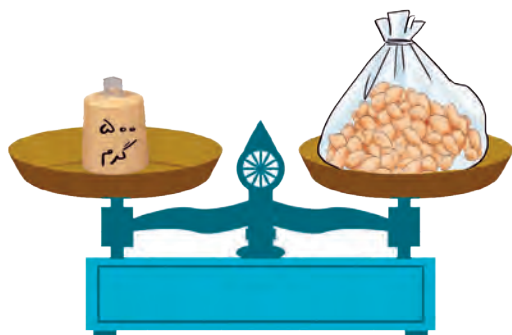
تمرین

با توجه به هر شکل، در جاهای خالی عدد مناسب بنویسید.

وزن این بسته قارچ ..... گرم است.

وزن این بسته قارچ ..... کیلوگرم است.

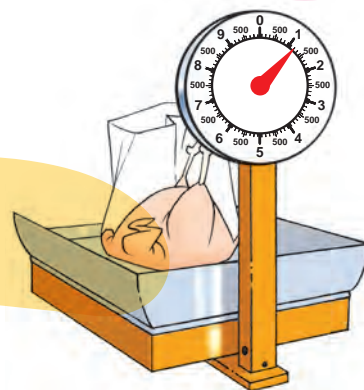
وزن این بسته بادام ..... گرم است.

وزن این بسته بادام ..... کیلوگرم است.

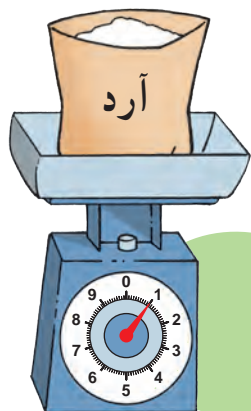
جاهای خالی را با عدد مناسب پر کنید.

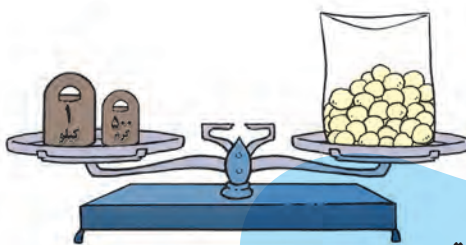
این سبزی ها ۲ کیلو و نیم است.

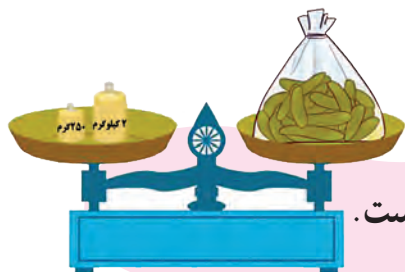
این مرغ ۱ کیلو و ۲۰۰ گرم است.

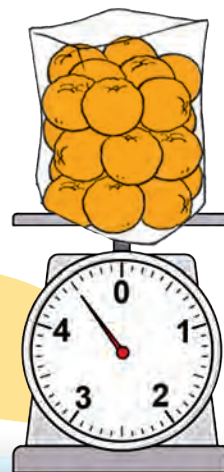
این بسته آرد ..... است.

این بسته کشک ..... است.

این بسته خیار ..... است.

این بسته پرتقال ..... است.

چند برابر

معمولاً قد یک کودک در چهارسالگی، ۲ برابر قد او در هنگام تولد است.

آیا
می دانید؟

طول پاره خط «الف ب» ۴ سانتی متر است.

الف ————— ب

طول پاره خط «الف ج» ۲ برابر پاره خط «الف ب» است.

الف ————— ج

یعنی : $2 \times 4 = 8$

طول پاره خط «الف د» ۳ برابر پاره خط «الف ب» است.

الف ————— د

یعنی : $3 \times 4 = 12$

پاره خطی که ۴ برابر پاره خط «الف ب» باشد ، چند سانتی متر است؟

پاره خطی که ۷ برابر پاره خط «الف ب» باشد ، چند سانتی متر است؟

تمرین

هر عدد را سه برابر کنید تا جدول زیر کامل شود.

۱	۸	۳	۶	۱۰
	۲۴			

مسئله

به مسئله های زیر پاسخ دهید.

۱- در این بشقاب ۵ کیک وجود دارد.

می خواهیم در این دیس ۳ برابر کیک بگذاریم.

یعنی ..... کیک.

۲- مینا ۷ سال دارد. سن مادرش ۵ برابر اوست. مادر مینا چند سال دارد؟

۳- عرض پنجره ای ۹۰ سانتی متر است. می خواهیم برای دوختن پرده ۳ برابر عرض آن پارچه تهیه کنیم. چقدر پارچه لازم است؟

۴- مدرسه رسالت ۵۰ دانش آموز دارد. تعداد دانش آموزان مدرسه امید ۴ برابر آن است. مدرسه امید چند دانش آموز دارد؟

فعالیت

با استفاده از نواری که معلم در اختیار شما قرار میدهد ابتدا ۱۵ سانتی متر از نوار را ببرید سپس نواری ببرید که طولش ۲ برابر نوار بریده شده باشد.

قیمت یک کلاف کاموا ۴۷۰۰ تومان است.
خانم کریمی برای بافتن یک بلوز ۵ کلاف کاموا خرید. او با ماشین حساب قیمت کامواها را حساب کرد و ۲۳۵۰۰ تومان به فروشنده پرداخت کرد.

ضرب های زیر را با ماشین حساب انجام دهید.

$$۳۹۶۲ \times ۸ =$$

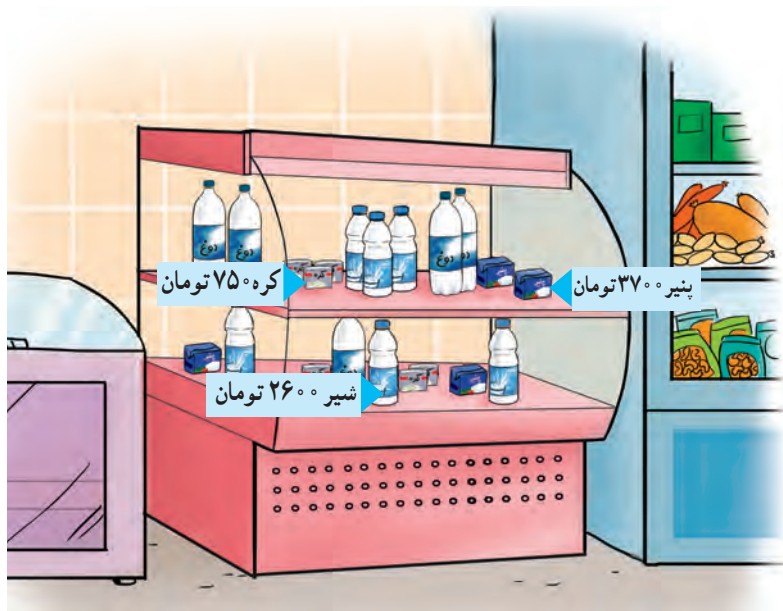
$$۸۶۷۰ \times ۴ =$$

$$۶۵۹۰ \times ۳۹ =$$

$$۵۱۹ \times ۲۴ =$$

$$۴۸۵ \times ۶۱ =$$

$$۷۳۴۶ \times ۹۷ =$$

با توجه به قیمت هر جنس مبلغ پرداختی برای هر ردیف را مشخص کنید.

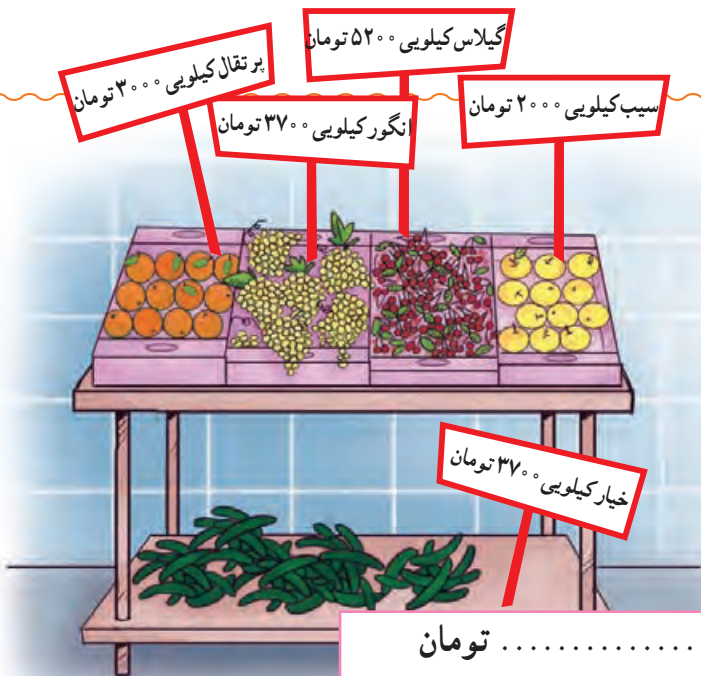
قیمت ۳ بسته پنیر : ..... تومان

قیمت ۲ بطری شیر : ..... تومان

قیمت ۴ قالب کره : ..... تومان

ضرب با ماشین حساب

خانم جوادی برای جشن عروسی دخترش میوه های زیر را خریده است.
با توجه به قیمت هر میوه جدول زیر را کامل کنید.

۱۰ کیلوگرم انگور	..... تومان
۱۲ کیلو خیار	..... تومان
۸ کیلو گیلان	..... تومان
۱۵ کیلو سیب	..... تومان

مسئله

– قیمت یک دست فنجان ۸۵۰۰ تومان می باشد.
برای آبدارخانه ی اداره ای، ۳ دست فنجان خریده اند، قیمت فنجان ها چه قدر شده است؟
..... تومان

فعالیت

– به نزدیکترین فروشگاه محل زندگی خود بروید و با دیدن قیمت اجناس، جدول زیر را کامل کنید.

نام جنس	قیمت یک کیلو	قیمت ۱۵ کیلو
سیب زمینی		
پیاز		

در کارخانه ای ۹۸۰۰ کیلوگرم گچ تولید شده است. کارگران می خواهند گچ ها را در کیسه های ۲۰ کیلو گرمی بسته بندی کنند.
آنها با ماشین حساب تعداد کیسه های مورد نیاز را حساب کردند و ۴۹۰ کیسه تهیه کردند.

تمرین

تقسیم های زیر را با ماشین حساب انجام دهید.

$$۳۴۰۲ \div ۶ =$$

$$۷۷۲۰ \div ۸ =$$

$$۳۸۴ \div ۱۲ =$$

$$۷۸۰ \div ۲۶ =$$

$$۵۵۱۸ \div ۸۹ =$$

$$۲۷۹۳ \div ۵۷ =$$

مسئله

مسئله های زیر را حل کنید.

آقای معینی با ۸۶۴۰ تومان، ۱۲ خودکار خرید.
قیمت یک خودکار چه قدر است؟

نیکو با ۹۰۰۰ تومان ۶ شاخه گل خرید.

قیمت یک شاخه گل چه قدر است؟

آقای طالبی با ۴۲۵۰ تومان ۵ کیلو کرفس خرید.
قیمت یک کیلو کرفس چقدر بوده است؟

تومان .....

خانم ملکی با ۶۴۰۰ تومان یک بسته ۴ کیلویی کاهو خرید.
قیمت یک کیلو کاهو چند تومان بوده است؟

تومان .....

با توجه به تصویر روبرو برای بسته بندی ۸۰۰۰ کیلو لپه، چند کیسه لازم است؟

کیسه .....

در یک کارتن ۴۰ جعبه دستمال کاغذی جا می‌گیرد. برای بسته بندی ۳۴۰۰ جعبه دستمال کاغذی، چند کارتن لازم است؟
کارتن .....

برای انجام محاسبات از ماشین حساب استفاده کنید.

۱- در یک کارخانه‌ی جوراب بافی می‌خواهند ۸۳۴۰ جوراب را در بسته‌های ۳ تایی قرار دهند. این جوراب‌ها چند بسته می‌شود؟ ..... بسته

۲- کشاورزی محصول ذرت خود را در ۴۷۰ کیسه جمع‌آوری کرده است. اگر در هر کیسه ۵۰ کیلو ذرت باشد. محصول ذرت این کشاورز چند کیلوگرم است؟ ..... کیلوگرم

۳- قیمت یک شیشه آب لیمو ۶۵۰۰ تومان است. آقای حسینی برای رستوران خود ۷ شیشه آب لیمو خرید. او چه قدر پرداخت کرده است؟

۶۵۰۰ تومان

۴- ۲۳۸ نفر از دانش‌آموزان و مربیان مدرسه طلوع می‌خواهند به اردو بروند. اگر ظرفیت هر مینی‌بوس ۱۷ نفر باشد آنها چند مینی‌بوس لازم دارند؟

..... مینی‌بوس

۵- یک کارخانه روزی ۴۵۰ جعبه بیسکویت تولید می‌کند در ۲۵ روز چند جعبه بیسکویت تولید می‌کند؟

..... جعبه

محیط

برای قاب کردن تابلوها باید محیط آن را اندازه بگیریم.

آیا
می دانید؟

۶ سانتی متر

۶ سانتی متر

۶ سانتی متر

۶ سانتی متر

محیط مربع رو به رو برابر است با :

$$۶ + ۶ + ۶ + ۶ = ۲۴ \text{ سانتی متر}$$

همانطور که می‌دانیم :

در هر مربع، طول ضلع‌ها با هم برابر است؛

پس می‌توانیم محیط این مربع را به صورت

زیر هم به دست آوریم.

$$۴ \times ۶ = ۲۴ \text{ سانتی متر}$$

بنابراین می‌توان گفت :

$$۴ \times \text{اندازه یک ضلع} = \text{محیط مربع}$$

۵ سانتی متر

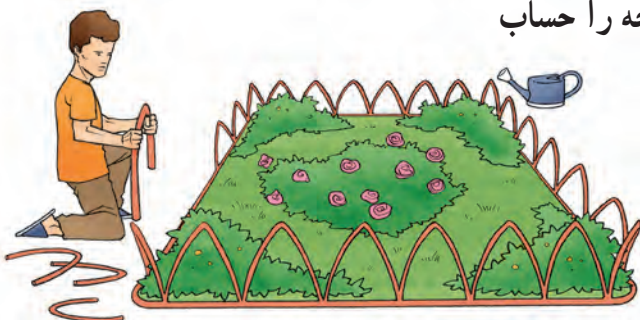
محیط هر یک از مربع‌های زیر را به دست آورید.

۳ سانتی متر

باغچه‌ای به شکل مربع است و اندازه هر ضلع آن ۷ متر است.

می‌خواهیم دور این باغچه نرده بکشیم. محیط این باغچه را حساب

کنید.

۱- یک رومیزی به شکل مستطیل است. می‌خواهیم دور آن را نواردوزی کنیم؛ اگر طول آن ۳ متر و عرض آن ۲ متر باشد؛ محیط این رومیزی چند متر است؟

۲- سالن اجتماعات مدرسه ای به شکل مربعی است که اندازه هر ضلع آن ۸ متر است. محیط این سالن چقدر است؟

۳- یک تابلوی نقاشی به شکل مستطیل است. می‌خواهیم این تابلو را قاب کنیم اگر طول تابلو ۲ متر و عرض آن ۱ متر باشد، محیط آن چند متر است؟

۴- کدام شکل مربع است؟

محیط آن را بدست آورید.

برای انجام محاسبات از ماشین حساب استفاده کنید.

— محمد می‌خواهد اجناس زیر را بخرد.

قیمت آنها چند تومان می‌شود؟

۸۰۰ تومان

۵۰۰۰ تومان

..... تومان

اگر او ۱۰۰۰۰ تومان داشته باشد، آیا می‌تواند این اجناس را بخرد؟ .....

۶۵۰۰ تومان

۲۴۵۰ تومان

— خانم جوادی می‌خواهد این اجناس را بخرد.

قیمت آنها چند تومان می‌شود؟

..... تومان

اگر او ۵۰۰۰ تومان داشته باشد آیا می‌تواند این اجناس را بخرد؟

۱۶۰۰ تومان

۱۷۰۰ تومان

— محسن می‌خواهد اجناس زیر را بخرد، قیمت آنها چند تومان می‌شود؟

..... تومان

اگر او ۵۰۰۰ تومان داشته باشد؛ آیا می‌تواند این اجناس را بخرد؟

۴۲۰۰ تومان

— سیما می‌خواهد اجناس زیر را بخرد.
قیمت آنها چند تومان می‌شود؟

..... تومان

۱۵۰۰ تومان

اگر او یک اسکناس ۱۰۰۰۰ تومانی به فروشنده بدهد، چند تومان باید پس بگیرد؟

— فرهاد می‌خواهد اجناس زیر را بخرد.

۸۰۰ تومان

۲۴۵۰ تومان

قیمت آن‌ها چند تومان می‌شود؟

..... تومان

اگر او ۵۰۰۰ تومان به فروشنده بدهد، چند تومان باید پس بگیرد؟

— فاطمه می‌خواهد اجناس زیر را بخرد. قیمت آنها چند تومان می‌شود؟

۱۵۰۰ تومان

۲۵۰۰ تومان

..... تومان

اگر فاطمه یک اسکناس ۱۰۰۰۰ تومانی به فروشنده بدهد، چند تومان باید پس بگیرد؟

..... تومان

تمرین های دوره‌ای (۳)

آموزشگاه رشد تعدادی از دانش آموزان را برای اردو به شهر یزد برد.

بلیط رفت تهران - یزد

تاریخ حرکت : ۹۴/۱۱/۹

ساعت حرکت : ۱۷:۰۰

قیمت : ۴۵۵۰۰۰ ریال

پایه هفتم : ۲۳ نفر

پایه هشتم : ۱۸ نفر

پایه نهم : ۱۵ نفر

چند نفر از دانش آموزان به اردو رفتند؟ .....

آنها چه ماهی به اردو رفتند؟ .....

زمان حرکت : ..... بعداز ظهر

قیمت بلیط : ..... تومان

دانش آموزان از جاهای دیدنی یزد بازدید کردند

▲ بنای چخماق یزد

▲ عمارت ناجی در یزد

تمرین های دوره ای (۳)

سپس برای ناهار به یک رستوران رفتند. آنها چلوکباب و دوغ خوردند.
هزینه ناهار هر دانش آموز چقدر شده است؟ ..... تومان

رستوران .....

چلو کباب ۱۲۰۰۰ تومان

جوجه کباب ۱۴۰۰۰ تومان

باقالی پلو با گوشت ۱۷۰۰۰ تومان

دوغ ۱۰۰۰ تومان

نوشابه ۱۰۰۰ تومان

امیر برای خانواده خود ۲ کیلو شیرینی یزدی خرید.

قیمت یک کیلو شیرینی ۹۵۰۰ تومان بود.

قیمت این جعبه شیرینی چه قدر شده است؟ .....

او ..... یعنی ..... تومان به فروشنده داد. چند تومان باید پس بگیرد؟

تمرین های دوره‌ای (۳)

آشنایی با استان سمنان

▲ دروازه ارگ سمنان

استان سمنان ششصد و سی و یک هزار و دویست و هجده (به رقم .....) نفر جمعیت دارد.

مرکز این استان شهر سمنان است.

دامغان و شاهرود از شهرهای معروف این استان هستند.

دامغان ۸۲٪ نفر (به حروف : .....)

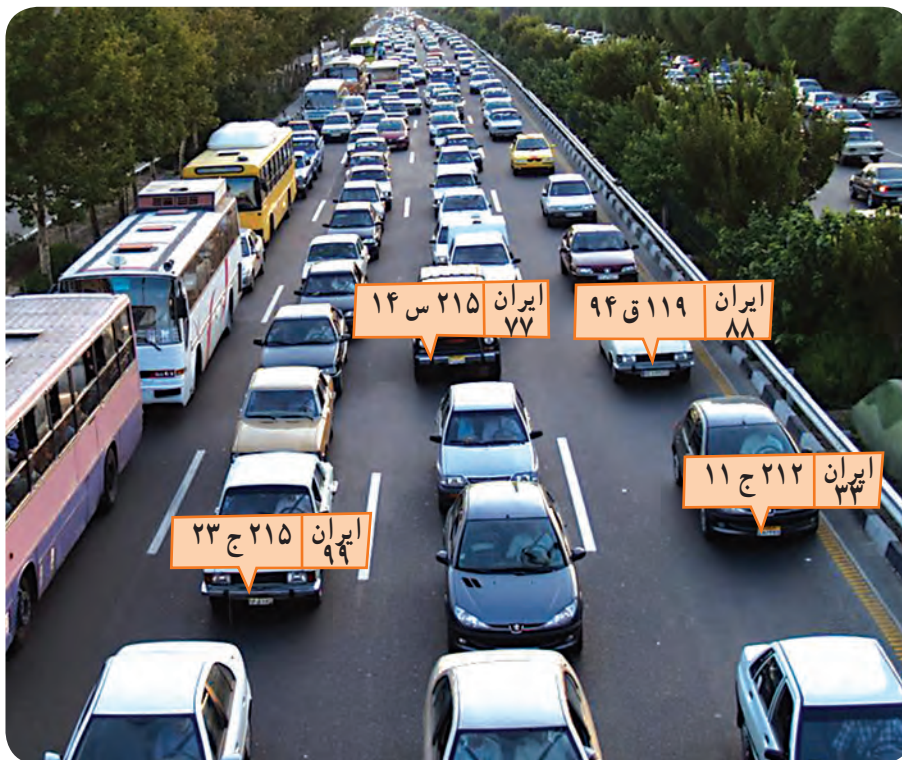
و شاهرود ۲۲۵٪ نفر (به حروف : .....) جمعیت دارد.

جمعیت شهر شاهرود از جمعیت دامغان ..... است.

انگور و پسته از محصولات مهم کشاورزی این استان می باشد.

تمرین های دوره‌ای (۳)

۱- کدام اتومبیل روز چهارشنبه می تواند وارد محدوده طرح ترافیک زوج و فرد شود.

شماره پلاک : .....

۲- معمولاً برای پختن یک پیمانه برنج ۲ برابر آن آب می ریزیم . برای پختن ۴ پیمانه برنج چند پیمانه آب

لازم داریم؟ ..... پیمانه

۳- معمولاً اتوبوس های مسافربری ۳۲ صندلی دارند.

از مدرسه ای ۱۲۸ نفر می خواهند به اردو بروند آن ها به چند اتوبوس نیاز دارند؟ .....

ریاضی در زندگی من

سن :

تاریخ تولد :

نام و نام خانوادگی من :

شماره شناسنامه :

طول قد :

وزن :

کدپستی منزل :

شماره تلفن منزل :

شماره تلفن مدرسه :